

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งใน
จังหวัดชลบุรี

ปริญญา ต. ไชยสุวรรณ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป

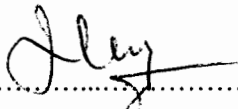
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2559

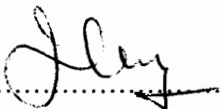
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

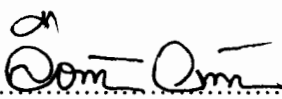
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ปรีชญา ต.ไชยสุวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

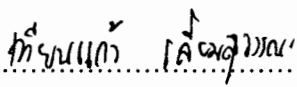
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

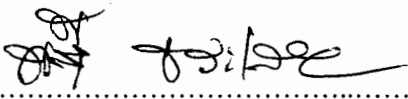
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ธารเสนา)

วันที่...25...เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ....2559.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของงานนิพนธ์เล่มนี้ได้รับความกรุณาจาก อาจารย์สุณี หงษ์วิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะแนวและข้อคิดเห็นอันประโยชน์สูงสุด ตลอดจนช่วยตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เป็นอย่างดีดีเสมอมา จนสามารถทำงานนิพนธ์ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่าน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำคัญยิ่ง เพื่อทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์

และขอบคุณเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างานฝ่ายการผลิตทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาและพี่สาว รวมถึงเพื่อน ๆ MPA รุ่น 8 สาขาการบริหารทั่วไป ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

สุดท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่มีโอกาสได้อ่านงานวิจัยฉบับนี้ จะได้รับความรู้และประโยชน์และ สามารถนำข้อมูลที่ได้ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ปรีชญา ต.ไชยสุวรรณ

57930126: กลุ่มวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: พฤติกรรมความปลอดภัย/ ความรู้ความเข้าใจ/ ความสัมพันธ์

ปรัชญา ต. ไชยสุวรรณ: พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี (SAFE WORK BEHAVIOR AMONG STAFF WORKING FOR ELECTRONICS MANUFACTURING COMPANY IN CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุณี หงษ์วิเศษ, ปร.ด. 71 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานยังดีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานรายด้านแบ่งเป็น 1) ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับดี 2) ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 3) ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี และ 4) ด้านการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานไม่มีความสัมพันธ์กัน

57930126: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.
(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: BEHAVIORAL SAFETY AT WORK/ KNOWLEDGE AND
UNDERSTANDING/RELATIONSHIP

PREECHAYA T.CHAISUWAN: BEHAVIORAL SAFETY AT WORK AMONG
STAFF WORKING FOR AN ELECTRONIC MANUFACTURING COMPANY IN
CHONBURI PROVINCE. ADVISOR: SUNEE HONGWISSET, Ph.D. 71 P. 2016.

The purpose of this study was threefold. First, it aimed at examining behavioral safety at work among employees working for an electronic manufacturing company located in Chonburi Province. Also, this study intended to investigate a level of knowledge and understanding of behavioral safety at work among these employees. The third purpose of this study was to determine the relationship between the level of knowledge and understanding of behavioral safety at work and work behavior of these staff. The subjects participating in this study were 230 employees working for an electronic manufacturing company located in Chonburi Province. The instrument used to collect the data was a close-ended questionnaire. The collected data were analyzed by Statistical Packages for the Social Sciences.

The results of this study revealed that the level of knowledge and understanding of behavioral safety at work among the subjects was found at an inadequate level. Regarding their work behavior, the subjects demonstrated at a good level. When considering each aspect of behavioral safety at work, it was shown that work behavior of these subjects was found at a good level. Also, regarding the use of equipment and tools, it was found at a very good level. While the subjects rated their work environment at a good level, they rated the overall management at a very good level. Finally, no statistical relationship was found between knowledge and understanding of behavioral safety at work of these staff and their work behavior.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	33
กลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	39
ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย ในการปฏิบัติงาน.....	39
ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน	41
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานของพนักงาน	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
สรุปผลการวิจัย.....	50
อภิปรายผลการวิจัย.....	51
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	62
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร	34
2 จำนวน ร้อยละ และอันดับของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน.....	39
3 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน.....	41
4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน	41
5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์	43
6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อม.....	45
7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการ	47
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม.....	49
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน	49

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 กระบวนการเกิดพฤติกรรม.....	9
3 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุตามหลักทฤษฎีโดมิโน	22
4 หลักของ 5 ส. สู่ความปลอดภัย.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพการปฏิบัติงานที่ไม่มีอันตรายและไม่มีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ เสียชีวิต เจ็บป่วยหรือเป็นโรค (สุรพล พะยอมแย้ม, 2541, หน้า 286) ซึ่งความปลอดภัยในการปฏิบัติงานนั้นต้องเกิดจากความร่วมมือของหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งตัวพนักงานและผู้ว่าจ้าง เพื่อร่วมมือกันลดอันตรายและความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานลง โดยพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานนั้นเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งคนส่วนใหญ่ต่างละเลยในเรื่องนี้ พนักงานส่วนใหญ่ต่างต้องการทำงานให้เสร็จเร็ว หรือเข้าใจว่าตนเองมีอายุการทำงานมากจึงอาศัยความชำนาญในการทำงานที่ลัดชั้นตอน โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ซึ่งหากบริษัทมองข้ามความสำคัญในด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานก็ย่อมจะส่งผลให้เกิดความสูญเสียตามมา ดังนั้นเราทุกคนจึงควรหันมาให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการทำงานด้วยความปลอดภัยของตนเอง หรือใส่ใจในเรื่องของความปลอดภัยมากขึ้น

โดยสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมักเกิดได้จากหลายสาเหตุ ทั้งสาเหตุที่เกิดได้โดยตรงจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น การแต่งกายไม่รัดกุม ใช้เครื่องมือเครื่องจักรไม่ถูกวิธี เป็นต้น และเกิดจากสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เช่น เครื่องมือเครื่องจักรชำรุด แสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากสาเหตุสนับสนุนซึ่งมีปัจจัยมาจากคนงาน ได้แก่ สภาพร่างกายที่ไม่พร้อมปฏิบัติงาน และปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารหรือการจัดการ ได้แก่ ขาดการสอน งานอบรมหรือนิเทศงานความปลอดภัย ไม่จัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายให้คนงานใช้ระหว่างปฏิบัติงานที่มีอันตราย (วิวรรณ กรสวัสดิ์, 2547)

ประเทศไทยได้มีการตระหนักถึงความปลอดภัย อาชีวอนามัย รวมถึงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และมีการพัฒนาการด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลได้มีการประกาศนโยบาย “แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี” เป็นวาระแห่งชาติ มีเป้าหมายหลักเพื่อลดอัตราการประสบนอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานลง เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานทุกสาขาอาชีพที่ถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2558)

ภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการผลิตเพื่อขายภายในประเทศ และส่งออกสู่ต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนมาก ทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และวางวิสัยทัศน์ในการ “เป็นผู้นำของอาเซียนและอันดับต้นของเอเชียมีการผลิตและการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้า ด้วยการสร้างนวัตกรรมและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์พลังงาน” (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2558)

รายงานสรุปสถานะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2558 ที่จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2558) ได้รายงานแนวโน้มภาคอุตสาหกรรมไทยในปี 2559 ว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมจะขยายตัวจากช่วงเดียวกันของปี 2558 ซึ่งอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ จะมีการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.81 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยจะเริ่มมีการฟื้นตัวในไตรมาส 3 ของปี 2559 ซึ่งจะปรับเพิ่มร้อยละ 6.55

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมเมื่อมีความต้องการในการผลิตมากขึ้น และมีการแข่งขันสูงขึ้น จึงจำเป็นจะต้องมีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยพัฒนาและเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สามารถบรรลุเป้าหมายการส่งออกและตอบสนองกับความต้องการของตลาด เมื่อมีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิตไม่ว่าจะเป็นทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงมีความเสี่ยงในการเกิดความไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติงานเกิดขึ้น บริษัทจึงควรมีการอบรมพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ถูกต้องและปลอดภัย เพราะเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเกิดจากการที่ตัวพนักงานเองขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย หรือเกิดจากการที่บริษัทนั้น ๆ ไม่ได้มีการป้องกันที่รัดกุมเพียงพอ ก็อาจทำให้พนักงานได้รับอันตราย เกิดความเสียหายทั้งต่อตัวพนักงานเอง วัตถุดิบ การผลิต ผลผลิต เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ทรัพย์สินอื่น ๆ ด้วย ก่อให้เกิดความเสียหายโดยบริษัทจะต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ต้นทุน รวมถึงเสียชื่อเสียงของบริษัทด้วย (เสาวณีย์ เผ่าเมือง, 2554) ทำให้หลาย ๆ บริษัทในยุคปัจจุบันต่างหันมาให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เพื่อลดสถิติการเกิดอุบัติเหตุและความไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติงานลงให้ได้ เพราะการปฏิบัติงานบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยจะเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นไปในตัว นำไปสู่การเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต กำไรก็จะสูงขึ้น รวมทั้งเป็นการทำให้ชื่อเสียงของบริษัทไปในทางที่ดี ทำให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพตัดสินใจที่มาร่วมงานกับบริษัท

ดังนั้นบริษัทต่าง ๆ จึงเริ่มมีการจัดการบริหารความปลอดภัยในองค์กรของตัวเอง ซึ่งมีการนำเอาระบบการจัดการต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เช่น OHSAS 18001 (Occupational Health and Safety Assessment Series) หรือ TIS 18001

(Thai Institute Standard) รวมถึงมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริการและช่วยปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้แก่พนักงานในโรงงานเพิ่มขึ้น เป็นการช่วยรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นน้อยลง เช่น การจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยแห่งชาติ การฝึกอบรมพนักงานใหม่ก่อนเข้างาน การฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ การฝึกอบรมดับเพลิงเบื้องต้น การเขียนข้อเสนอแนะความปลอดภัย การจัดนิทรรศการ การประกวดความสะอาด การประกวดคำขวัญความปลอดภัย เป็นต้น

โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติของบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่และบริษัทเองได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยมาเป็นอันดับต้น ๆ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบว่ามีอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งนี้ โดยศึกษาในประเด็นปัญหาด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 1) ด้านการปฏิบัติงาน 2) ด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านการจัดการ เพื่อที่จะศึกษาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข นำมาปรับใช้ให้พนักงานเกิดความปลอดภัยสูงสุด และเป็นไปตามแนวทางนโยบายของการบริหารด้านความปลอดภัยของบริษัทด้วย รวมถึงยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการศึกษาหรือนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

2. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

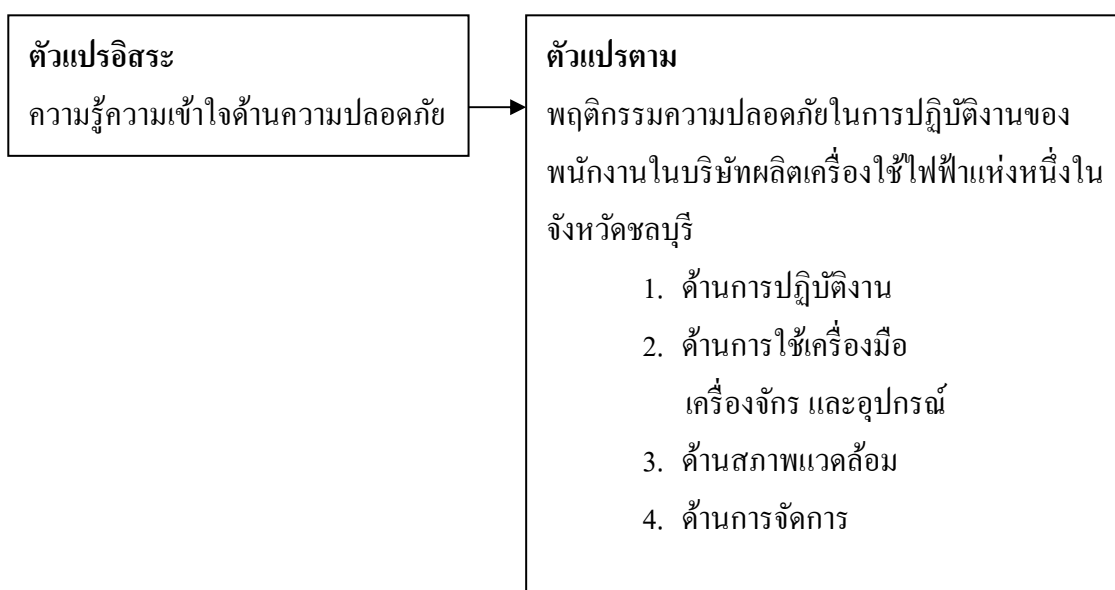
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการในด้านพฤติกรรมประกอบกับข้อมูลที่สำคัญในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Bloom, 1956 อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16, ศิริชัย จันทรสิงห์, 2539)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี มีจำนวนพนักงาน 507 คน แบ่งเป็น

1.1 พนักงานรายเดือน	9	คน
1.2 พนักงานรายชั่วโมง	327	คน
1.3 พนักงานชั่วคราวของบริษัท	33	คน
1.4 พนักงานชั่วคราวของผู้รับเหมาช่วง	138	คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตเนื้อหาของงานวิจัยได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล ตั้งแต่เดือน มกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำที่พนักงานฝ่ายผลิต แสดงออกในขณะที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความปลอดภัย รวมถึงการจัดการด้านความปลอดภัยของฝ่ายบริหารด้วย

บริษัท หมายถึง บริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย

พนักงานฝ่ายผลิต หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

พนักงานรายเดือน หมายถึง พนักงานที่บริษัทตกลงว่าจ้างเข้าปฏิบัติงาน โดยได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน อันรวมถึงค่าจ้างในวันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาป่วยตามที่กฎหมายกำหนด

พนักงานรายชั่วโมง หมายถึง พนักงานที่บริษัทตกลงว่าจ้างให้ปฏิบัติงาน โดยได้รับค่าจ้างเป็นรายชั่วโมง มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาป่วยตามที่กฎหมายกำหนด

พนักงานชั่วคราวของบริษัท หมายถึง พนักงานที่บริษัทตกลงว่าจ้างให้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะเป็นครั้งคราว และตกลงทำสัญญาจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดวันเริ่มต้นงาน และวันสิ้นสุดงานไว้อย่างชัดเจน

พนักงานชั่วคราวของผู้รับเหมาช่วง หมายถึง พนักงานที่มาจากการสรรหาของบริษัทผู้รับเหมาช่วง โดยบริษัททำการว่าจ้างไว้เพื่อปฏิบัติงานที่มีลักษณะเป็นครั้งคราว และดำเนินการทำสัญญาว่าจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายไว้อย่างชัดเจน

กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เกิดจากนโยบายของฝ่ายบริหารเพื่อส่งเสริมให้พนักงานในบริษัทตระหนักถึงความปลอดภัย และเพื่อการลดการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้มีการวางแผนล่วงหน้า ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายและทรัพย์สิน รวมถึงขวัญกำลังใจของผู้ประสบเหตุที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง

ความรู้ด้านความปลอดภัย หมายถึง ความรู้ที่พนักงานได้รับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดจากการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การใช้ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ หมายถึง การใช้เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดการ หมายถึง นโยบายของบริษัทที่บ่งบอกถึงขั้นตอน กฎระเบียบที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็นดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
3. แนวคิดและทฤษฎีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4. หลักการและวิธีการควบคุมอันตรายจากการปฏิบัติงาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ก็ตามของอินทรีย์ที่สังเกตได้โดยคนอื่น หรือโดยเครื่องมือของผู้ทดลอง เช่น เด็กรับประทานอาหาร ขับจักรยาน พุด หัวเราะและร้องไห้ กริยาเหล่านี้กล่าวถึงพฤติกรรมทั้งสิ้น การสังเกตพฤติกรรมอาจทำได้โดยใช้เครื่องมือเข้าช่วย เช่น การใช้เครื่องตรวจคลื่นสมอง (ลิจิต กาญจนารักษ์, 2525, หน้า 3)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลทั้งที่เป็นการแสดงปรากฏออกมาภายนอก และสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยมที่ยึดถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ทักษะคติที่เขามีต่อ สิ่งต่าง ๆ ความคิดเห็น ความเชื่อ ทัศนคติที่เชื่อถือถือเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ (ชูดา จิตพิทักษ์, 2525, หน้า 25)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตามและไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ก็ตาม ดังนั้นการยิน การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติตามหน้าที่ การละทิ้งหน้าที่คือพฤติกรรมทั้งสิ้น (ธีระ งามสูตร, 2535, หน้า 3)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทุกอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ ทั้งที่สังเกตได้โดยตรงหรือสังเกตไม่ได้โดยตรง แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่า มีพฤติกรรมหรือไม่ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา (นลินี ประทับสร, 2543, หน้า 53)

พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อาการแสดงออกต่าง ๆ เหล่านั้นอาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตหรือวัดได้ (ฉันทนา จันทวงศ์และอารีรัตน์ สัจจวงษ์พนา, 2544, หน้า 13)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด ความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 768)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นได้ทั้งในขณะที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว พฤติกรรมนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากความรู้ ทักษะและความเชื่อส่วนบุคคล (เสาวณีย์ เผ่าเมือง, 2554, หน้า 9)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทุกอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ ทั้งที่สังเกตได้โดยตรงและสังเกตไม่ได้โดยตรง แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่า มีพฤติกรรมหรือไม่โดยการใช้เครื่องมือทดลองหรือทดสอบ (ธรรมรักษ์ ศรีมารุต, 2555, หน้า 11)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายใต้สถานการณ์หนึ่ง (สุริวัลย์ ใจกล้า, 2557, หน้า 10)

จากความหมายที่ได้ทำการศึกษาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกมาภายนอก ซึ่งสามารถเกิดได้โดยที่บุคคลนั้นรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะและความเชื่อส่วนบุคคล สามารถวินิจฉัยได้ว่ามีพฤติกรรมหรือไม่โดยการใช้เครื่องมือทดลองหรือทดสอบ

กระบวนการเกิดพฤติกรรม

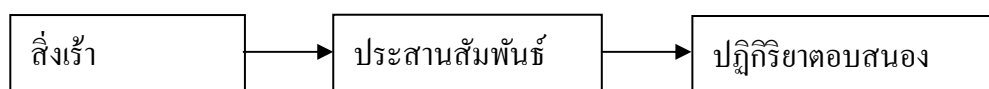
สุรพล พยอมแย้ม (2541, หน้า 25-26) ได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดพฤติกรรมว่าสามารถแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการรับรู้ (Perception process) กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงการรู้สึก (Sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้นด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ (Cognition process) กระบวนการนี้อาจเรียกว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำลองจนนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย การรับสัมผัสและการรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและเข้าใจนี้ เป็นระบบการปฏิบัติงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายในทางจิตใจ

3. กระบวนการแสดงออก (Spatial behavior process) หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้และการคิดและเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้ นั้น ๆ แต่ยังมีไม่ได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) แต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตได้ เราจะเรียกว่า พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้น เมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง การแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้จึงเรียกว่า Spatial behavior โดยแท้จริงแล้ว กระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนั้นไม่สามารถแยกออกจากกันหรือเป็นอิสระต่อกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก

กันยา สุวรรณแสง (2544, หน้า 101-102) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นระบบของความเกี่ยวเนื่องระหว่างสิ่งเร้า การประสานสัมพันธ์ และปฏิกิริยาตอบสนอง ซึ่งเป็นดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กระบวนการเกิดพฤติกรรม (กันยา สุวรรณแสง, 2544)

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดยเกิดจากกระบวนการรับรู้ต่อสิ่งเร้า แล้วเกิดการคิดและเข้าใจส่งผลให้มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าจะเป็นการตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมภายในหรือภายนอก

ประเภทของพฤติกรรม

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542, หน้า 2-5) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากพฤติกรรมที่ปรากฏด้วยการสังเกต พฤติกรรมภายนอก (Overt) คือ พฤติกรรมที่ปรากฏเห็นได้อย่างชัดเจน และพฤติกรรมภายใน (Covert) คือพฤติกรรมที่ไม่ปรากฏให้สามารถสังเกตเห็น ได้อย่างชัดเจน
2. พิจารณาจากแหล่งที่เกิดพฤติกรรม พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในร่างกายเมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะ เป็นพฤติกรรมความพร้อมที่เกิดขึ้น โดยมีธรรมชาติเป็นตัวกำหนดให้เข้าไปตามเป้าหมาย และวงจรชีวิต และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้น เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากประสบการณ์ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

3. พิจารณาจากภาวะทางจิตของบุคคล พฤติกรรมที่กระทำโดยรู้ตัว (Conscious) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับจิตสำนึก และพฤติกรรมที่กระทำโดยไม่รู้ตัว (Unconscious) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับจิตไร้สำนึกหรือจิตใต้สำนึก หรือเรียกอีกอย่างว่า พฤติกรรมที่ขาดสติสัมปชัญญะ

4. พิจารณาจากแหล่งพฤติกรรมการแสดงออกของอินทรีย์ พฤติกรรมทางกายภาพ (Physiological activities) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยใช้อวัยวะของร่างกายอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายด้วยแขนหรือขา การปรับเปลี่ยนอริยาบถของร่างกาย การพยักหน้า การโคลงตัว เป็นต้น และพฤติกรรมทางจิตใจ (Psychological activities) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับความคิด ความเข้าใจหรือเกิดอารมณ์ เป็นต้น

5. พิจารณาจากการปฏิบัติงานของระบบประสาท พฤติกรรมที่ควบคุมได้ (Voluntary) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในความควบคุม และการสั่งการด้วยสมอง จึงสามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามที่ต้องการ และพฤติกรรมที่ควบคุมไม่ได้ (Involuntary) เป็นพฤติกรรมการทำงานของระบบร่างกายที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เช่น กิริยา สะท้อน สัญชาตญาณ และการทำงานของระบบอวัยวะภายใน เป็นต้น

โยธิน ศันสนบุตร และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2524, หน้า 66) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ หรือสัตว์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถจะสังเกตได้โดยตรง เป็นการสังเกตโดยผ่านประสาทสัมผัส แบ่งย่อยออกเป็น

1.1 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางครั้งเรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ (Molar behavior) เช่น พฤติกรรมกินอาหาร อ้าปาก หัวเราะ ร้องไห้ หรือถีบจักรยาน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้โดยตรง โดยต้องใช้เครื่องมือช่วย บางคนเรียก พฤติกรรมประเภทนี้ว่า พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular behavior) เช่น การเต้นของหัวใจ ดูจากเครื่องมือแพทย์ พฤติกรรมการโกหก ดำรวจใช้เครื่องจับเท็จ หรือความดันโลหิตดูจากเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นต้น

2. พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จะรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นไม่สามารถจะทำการสังเกตได้โดยตรง ถ้าหากว่าผู้เป็นเจ้าของพฤติกรรมนั้น ไม่บอกหรือไม่แสดงออก แบ่งย่อยออกเป็น

2.1 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว (Conscious processes) เกิดขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมรู้ว่ามันเกิดแต่สามารถจะควบคุมความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และไม่บอกหรือไม่แสดงออก เช่น ปวดฟัน หิว โกรธ ตื่นเต้น เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้สึกรู้ตัว (Unconscious processes) แต่มีผลของพฤติกรรมภายนอกของบุคคลนั้น เช่น ความคิด ความปรารถนา ความคาดหวัง ความรัก ความสุข เป็นต้น

องค์ประกอบของพฤติกรรม

Cronbach (1963, pp. 68-70) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (Goal) หมายถึง ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเรามีพฤติกรรมเกิดขึ้นก็เพราะต้องการตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือต้องการทำตามวัตถุประสงค์ที่ตนได้ตั้งไว้
2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการประกอบพฤติกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ
3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง โอกาสหรือช่องทางที่จะเป็นการเปิดโอกาสให้เราสามารถเลือกทำกิจกรรมเพื่อตามสนองความต้องการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) แม้จะมีโอกาสในการประกอบพฤติกรรมแล้ว คนเราก็มักจะประเมินสถานการณ์ หรือคิดพิจารณาก่อนที่จะทำพฤติกรรมนั้น ๆ ลงไป เพื่อให้พฤติกรรมนั้นมีความเสี่ยงน้อยที่สุด และสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด
5. การตอบสนอง (Respond) เกิดขึ้นหลังจากได้แปลความหมายหรือได้ประเมินสถานการณ์แล้ว พฤติกรรมก็จะถูกกระทำตามวิธีการที่ได้เลือกในขั้นตอนของการแปลความหมาย
6. ผลที่ได้รับ (Consequence) หมายถึง ผลที่ได้จากการกระทำนั้น ๆ ซึ่งอาจจะตรงกับความต้องการ หรืออาจจะไม่ตรงกับความต้องการที่ตนเองได้คาดหวังไว้
7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to threat) เมื่อคนเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ก็จะประสบกับความผิดหวัง ซึ่งเมื่อเกิดความผิดหวังแล้วคน ๆ นั้นก็อาจจะกลับไปแปลความหมายใหม่ เพื่อที่จะหาวิธีที่จะสนองความต้องการของตนเองใหม่

ขอบเขตของพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร

สมใจ ลักษณะ (2542, หน้า 74) ขอบเขตของพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร ในแต่ละองค์กร จะมีพฤติกรรมเกิดขึ้น 3 ระดับ คือ

1. พฤติกรรมปัจเจกบุคคล (Individual behavior) คือ การแสดงออกและการปฏิบัติของบุคคลเป็นรายบุคคล ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากต้นเหตุของพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น การรับรู้สติปัญญา ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ และแรงจูงใจ บุคคลที่มีปัจจัยต้นเหตุเหล่านี้ต่างกันก็จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน

2. พฤติกรรมกลุ่ม (Group behavior) คือ การแสดงออกและการปฏิบัติเป็นหมู่คณะของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์ต่อกันร่วมมือกันเพื่อสร้างผลผลิตของหมู่คณะในองค์กร พฤติกรรมกลุ่มมีต้นเหตุของพฤติกรรมมาจากการกำหนดฐานะหน้าที่ของบุคคลในกลุ่ม มาจากปทัสถานของกลุ่มความเป็นผู้นำของบุคคลที่มีหน้าที่ต่าง ๆ กัน ผลของพฤติกรรมจะเกิดเป็นพลังกลุ่มที่ส่งผลต่อความคิด การปฏิบัติและผลผลิตของหมู่คณะ

3. พฤติกรรมองค์การ (Organizational behavior) คือ ส่วนร่วมของพฤติกรรมปัจเจกบุคคลและพฤติกรรมกลุ่มที่รวมเป็นสังคมในองค์การ ได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างขององค์การ นโยบาย เป้าหมายทรัพยากร เครื่องมือเทคโนโลยี และการบริหารจัดการในองค์การ จะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะพฤติกรรมปฏิบัติงานและผลผลิตของบุคคลทั้งหมดในองค์การ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรม

นักทฤษฎีหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมเอาไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's theory of need gratification)

ซึ่งกล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น ซึ่งความต้องการของมนุษย์มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน ซึ่งมาสโลว์ได้ลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ชั้น โดยลำดับจากชั้นที่ความต้องการต่ำสุดไปหามากที่สุด ดังนี้ (สำราญ ศรีคำมูล, ม.ป.ป.)

1.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม อากาศ การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ต้องการขจัดความเจ็บป่วย และต้องการรักษาความสมดุลของร่างกาย ทุกคนต้องการสิ่งเหล่านี้เหมือนกัน อาจแตกต่างกันเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศ วัย และสถานการณ์ ฯลฯ ความต้องการปัจจัย 4 ดังกล่าวข้างต้น หากเพียงพอแล้วมนุษย์จะพัฒนาในขั้นต่อไป

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) เมื่อได้รับความพึงพอใจทางด้านร่างกายแล้ว มนุษย์จะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สองคือ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย สิ่งที่แสดงถึงความต้องการขั้นนี้คือ การที่มนุษย์ชอบอยู่อย่างสงบ มีระเบียบวินัย ไม่รุกรานผู้อื่น ความต้องการระดับนี้อาจแยกย่อยได้ดังนี้

1.2.1 ความมั่นคงในครอบครัว การมีบ้านแข็งแรงปลอดภัย มีความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว

1.2.2 ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ มีรายได้ยุติธรรม ไม่ถูกไล่ออก งานไม่เสี่ยงอันตรายผู้บังคับบัญชาดี มีความยุติธรรม ฯลฯ

1.2.3 มีหลักประกันชีวิต เช่น มีผู้ดูแลเอาใจใส่ยามชรา ยามเจ็บไข้

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love need) เป็นความต้องการที่อยากมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคม ความต้องการมีเพื่อน ต้องการการยอมรับจากกลุ่ม ต้องการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ต้องการรักคนอื่นและได้รับความรักจากคนอื่น ต้องการความรู้สึกว่าสังคมเป็นของตน

1.4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง และความภาคภูมิใจ (Self-esteem need) เป็นความรู้สึกภายในของบุคคลเกี่ยวกับการมีคุณค่าในตัวเอง ต้องการยอมรับความคิดเห็นหรือข้อเสนอ ต้องการเกียรติยศชื่อเสียงจากสังคม ต้องการนับถือตนเอง มีความมั่นใจตนเอง ไม่ต้องพึ่งผู้อื่น ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ต้องการความมั่นใจในตนเอง และรู้สึกตนเองมีคุณค่า

1.5 ความต้องการตระหนักในตนเอง (Self-actualization need) เป็นความต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองปรารถนา ต้องการรู้จักตนเอง ยอมรับตนเอง เปิดใจรับฟังคำวิจารณ์โดยไม่โกรธ ต้องการรู้จักแก้ไขตนเองในส่วนที่ยังบกพร่อง ต้องการพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับตนเอง ต้องการค้นพบความจริง พร้อมทั้งจะเปิดเผยตนเองโดยไม่มี การปกป้อง ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง

2. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory) สกินเนอร์ (Skinner, 1971 อ้างถึงใน ธรรมรักษ์ ศรีมารุต 2555, หน้า 15) เชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้และ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้โดยอาศัยการตอบสนอง หากบุคคลมีประสบการณ์และได้รับการเสริมแรงที่ต่างกันย่อมมีความพึงพอใจที่ต่างกัน หากการเสริมแรงของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่คง ที่ย่อมทำให้พฤติกรรมของบุคคลนั้นเปลี่ยนไปด้วย นอกจากนี้ เอ็ดเวิร์ด แอล ธอร์นไค้ (Edward L.Thondike) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมแรงว่า พฤติกรรมใดที่ทำให้ผู้กระทำได้รับผลที่ตน พึงพอใจพฤติกรรมนั้นย่อมจะเกิดขึ้นอีก หากพฤติกรรมใดทำให้ผู้กระทำไม่ได้รับผลตามที่ตนพึงพอใจ พฤติกรรมนั้นดูเหมือนจะไม่เกิดขึ้นอีก เช่น คนงานในสายการผลิตจำเป็นต้องใส่เครื่องป้องกัน อันตรายส่วนบุคคลเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งคนงานจำนวนหนึ่งเห็นถึงความสำคัญ ของเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ประกอบกับได้รับคำชมจากหัวหน้างานถึงการปฏิบัติตน ที่เหมาะสมในการใส่เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ก็ทำให้คนงานนั้นมีความพอใจไม่คิดว่า เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเป็นสิ่งเกินความจำเป็น เป็นต้น

3. ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอริชเบิร์ก (Herzberg's two-factors theory) เฮอริชเบิร์ก (Herzberg) ได้ให้แนวคิดว่าระดับการจูงใจของบุคคล มาจากธรรมชาติของตัวงาน ไม่ได้มาจาก รางวัล ภายนอกหรือเงื่อนไขการปฏิบัติงานและได้แบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivation factors) และปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene factors) โดยที่เฮอริชเบิร์ก (Herzberg) ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบว่า อะไรเป็นสิ่งที่จูงใจให้บุคคลชอบ หรือไม่ชอบ

ที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งได้ข้อสรุป ดังนี้ (Spector, 2000, pp.176 -194 อ้างถึงใน กานดา จันทร์เข้ม, 2546, หน้า 64)

3.1 ปัจจัยจูงใจ (Motivation factors) เป็นปัจจัยที่จะทำให้คนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้คนอยากปฏิบัติงานอย่างมีความสุข ได้แก่ ผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน การยอมรับในผลงานที่สำเร้จนั้น การปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างอิสระ ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้คนปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

3.2 ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้คนไม่พอใจที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสาเหตุอันเกิดจากสภาวะแวดล้อมโดยไม่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบของงานเลย และนอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวมิได้เป็นสิ่งจูงใจคนปฏิบัติงาน แต่ถ้าขาดไปเมื่อไหร่หรือไม่มีปัจจัยนี้แล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่คนงานได้ ปัจจัยทางด้านสุขอนามัย ได้แก่ นโยบายและการบริหารขององค์กร การควบคุมดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน สภาพการปฏิบัติงาน เงินเดือน ตำแหน่งงาน และความมั่นคงในงาน

4. ทฤษฎี อีอาร์จี (ERG Theory: Alderfer) (ฎารณีย์ แผนสมบูรณ์, 2548, หน้า 12) แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้เสนอแนะทฤษฎี อีอาร์จี ที่ได้ย่อลำดับความต้องการ 5 อย่างของมาสโลว์ เหลือเพียง 3 อย่างคือ

4.1 ความต้องการการดำรงอยู่ (Existence needs) ซึ่งรวมความต้องการทางกายภาพและความมั่นคงปลอดภัยไว้ด้วยกัน

4.2 ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relation needs) ซึ่งรวมถึงความต้องการทางสังคมและความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง

4.3 ความต้องการที่จะมีความเจริญงอกงาม (Growth needs) ซึ่งหมายถึงความต้องการที่จะทำอะไรให้สำเร็จด้วยตนเอง (Self - Actualization) ของมาสโลว์นั่นเอง

แอลเดอร์เฟอร์ ได้ขยายทฤษฎีของมาสโลว์ออกไป โดยการพิจารณาว่าบุคคลจะมีปฏิริยาหลักการความพอใจ -ความก้าวหน้า (Satisfaction -progression principle) ขึ้นมาอธิบายถึงวิถีทางที่บุคคลจะก้าวขึ้นไปตามลำดับเมื่อได้รับการตอบสนองในขั้นต่ำกว่าแล้ว ในทางกลับกัน หลักการความคับอกคับใจ -การถดถอย (Frustration - regression principle) ก็สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลยังคับอกคับใจกับความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการระดับสูงขึ้นไปอยู่ พวกเขาจะหยุดการตอบสนองความต้องการระดับสูงนี้ และถดถอยกลับมาตอบสนองความต้องการระดับต่ำแทน ข้อดีของผลงานของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) คือการที่เขามองว่ากลุ่มความต้องการทั้งสามมิได้แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด แต่มีความสัมพันธ์กันแบบต่อเนื่อง (Continuum) นอกจากนี้

แอลเคอร์เฟอร์ ยังมองว่าความต้องการของคนไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นจากต่ำไปสูง ตามลำดับ เหมือนกับของมาสโลว์ แต่อาจจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันหลาย ๆ อย่างก็ได้ เช่น ความต้องการเงินเดือนที่เพียงพอสามารถเกิดขึ้นได้ในขณะเดียวกันกับความต้องการการชื่นชมและ ความต้องการสร้างสรรค์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ หมายถึง บรรยายข้อเท็จหรือรายละเอียดของเรื่องราว อันเป็นปรากฏการณ์ของบุคคล ซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ส่วนความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ความจำไปคัดแปลงปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบ ย่นย่อเรื่องราว ความคิด ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ (ไพศาล หวังวานิช 2526 อ้างถึงใน ธนพล สมัครงการ, 2550, หน้า 11)

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการคงไว้ รักษาไว้ซึ่งข้อเท็จจริงเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจน ประสบการณ์ทั้งมวลของผู้เรียน และในด้านความเข้าใจ ได้กล่าวว่า หมายถึง ความสามารถในการ เก็บรวบรวมความรู้และขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่าง สมเหตุสมผล (สุนันท์ ศล โกลุสม, ม.ป.ป. อ้างถึงใน ธนพล สมัครงการ, 2550, หน้า 10)

ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่าง ๆ เหล่านั้น จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็น ความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการ และความรู้เรื่องสากล เป็นต้น (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ธนพน สมัครงการ, 2550, หน้า 11)

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะ อันได้แก่ (Bloom 1971 อ้างถึงใน ฉานิชฐา กองกวิน, 2551, หน้า 33)

1. ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)
 2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายของ การคิด (การตีความ)
 3. ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ได้จากการกระทำ (การประเมินค่า)
- ความรู้ความเข้าใจว่า หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษการพัฒนา

ความสามารถ ทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เริ่มต้นจากระดับง่าย ๆ ก่อน แล้วค่อยเพิ่มความสามารถในการใช้ ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามลำดับ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 อ้างถึงใน ธนพล สมัครงการ, 2550, หน้า 10)

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจหมายถึง การสามารถนำเอาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดต่าง ๆ มาขยายความ ดัดแปลงปรับปรุง ประยุกต์ใช้ให้ข้อเท็จจริงเหล่านั้นมีประโยชน์สูงสุด

กระบวนการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ เป็นการจัดการเพื่อนำความรู้มาใช้พัฒนาขีดความสามารถขององค์กร โดยมีกระบวนการในการสรรหาความรู้ เพื่อถ่ายทอดและแบ่งปันไปยังบุคลากรเป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้รูปแบบของพัฒนาความรู้ ได้แก่ (ยุทธนา แซ่เตียว, 2547, หน้า 245-246)

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตของตนเอง คือ การเรียนรู้ในสิ่งที่ได้จากการปฏิบัติจริงมาแล้วในอดีต
2. การเรียนรู้จากการทดลองโดยการตั้งสมมติฐานและทดลองเพื่อให้ทราบผลตามต้องการคือ การเรียนรู้จากการทดลองหลาย ๆ รูปแบบ มีการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ เพื่อทราบผลการทดลองตามที่ต้องการ
3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น เช่น การจ้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมงาน การหาพันธมิตรเพื่อพัฒนาหรือแลกเปลี่ยนความรู้ การร่วมกิจกรรม การรวมและควบกิจการ เป็นต้น
4. การเรียนรู้จากการฝึกอบรมและพัฒนาต่าง ๆ เป็นการรับการถ่ายทอดโดยตรงจากบุคคลที่มีความรู้

ระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการลำดับความสำคัญซึ่ง บลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้แบ่งระดับความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive domain) ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการจดจำ อาจจะได้โดยการนึกได้มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้ในขั้นนี้ประกอบด้วยความจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริงทฤษฎีกฎโครงสร้างวิธีการแก้ปัญหามาตรฐาน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าความรู้นี้เป็นเรื่องราว ของการจดจำได้หรือระลึกได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก ดังนั้นการจำได้หรือระลึกได้จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญทางจิตวิทยาและเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ความคิดและความสามารถด้านสมองเพิ่มมากขึ้น

2. ความเข้าใจ (Comprehensive) เป็นพฤติกรรมขั้นต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้จะต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นสูงจนถึงระดับของ “การสื่อความหมาย” ซึ่งอาจทำได้ ทั้งที่เป็นการใช้ปากเปล่าข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ มักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้วโดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสาร โดยใช้คำพูดของตนเองหรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมไว้หรืออาจเป็นการแสดงความคิดหรือใช้ข้อสรุป หรือการคาดคะเนได้เช่นกัน

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้นี้เป็นพฤติกรรม ขั้นที่สาม ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้นี้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการแก้ปัญหา นั่นเอง ซึ่งมีอยู่ 6 ขั้นตอน และเมื่อนำมาพิจารณาจะเห็น ความเข้าใจในหลักทฤษฎีวิธีการต่าง ๆ จะถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการช่วยแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น อาจแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ ได้ 3 ขั้น ดังนี้

4.1 ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็น ส่วน ๆ

4.2 ความสามารถในการเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ

4.3 ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบย่อยมากมาย

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นกรอบ โครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปแล้วการนำเอาประสบการณ์ในอดีต มาร่วมกันกับประสบการณ์ในปัจจุบัน และนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีระเบียบแบบแผน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดริเริ่ม จึงต้องมีความเข้าใจในการนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์มาประกอบ

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นส่วนประกอบ ในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจจะอยู่ในทุกขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ

การวัดความรู้

ยูเนสโก (Unesco, 1981 อ้างถึงใน สุรเกียรติ์ ฉฐะฐาน, 2538, หน้า 39) กำหนดการวัดความรู้ โดยจะต้องวัดพฤติกรรมในสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการจดจำ ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปของการจำได้ การระลึกได้ในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ กระบวนการ แนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ

2. ความสามารถในการตีความและเข้าใจในเนื้อหาสาระ เมื่อปรากฏอยู่ในรูปตาราง แผนภูมิสัญลักษณ์หรือรูปแบบอื่น ๆ

วิธีการวัด ความรู้

วิธีการวัดผลความรู้ทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไปคือการวัดโดยการใช่แบบทดสอบ และเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple choice tests) เป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นแบบทดสอบที่วัดได้รอบด้านสามารถวัดผลของการเรียนรู้ได้หลายอย่าง ตั้งแต่กระบวนการทางสติปัญญาชั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ตลอดจนถึงการจดเบื่องต้น และนอกจากนี้ผู้ตอบยังมีโอกาสเดาถูกได้น้อยอีกด้วย (สมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ,ม.ป.ป. อ้างถึงใน ยุวดี ไวทยะ โชติ, 2535, หน้า 124-130) โดยวิธีการวัดความรู้ มีดังนี้

1. แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่ผู้ตอบมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เป็นอย่างเสรีคำถามอาจมีลักษณะที่เป็นแนวคำถามที่กว้างหรือแคบก็ได้
2. แบบวัดพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญ ๆ ได้แก่ แบบสอบถามการสังเกต แบบสำรวจรายการ มาตรการวัดอันดับคุณภาพ (มาตราส่วนประมาณค่า) ระเบียบสะสมและสังคมมิติ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในทางสังคมศาสตร์มีลักษณะของคำถาม 3 อย่าง คือ
 - 2.1 แบบจำกัดคำตอบ
 - 2.2 แบบไม่จำกัดคำตอบ
 - 2.3 แบบผสม
3. การสังเกต เป็นวิธีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมทั้งในด้านความรู้ความจำทักษะ และทัศนคติอาจทำได้ 2 รูปแบบคือ
 - 3.1 การสังเกตโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรม
 - 3.2 การสังเกตโดยไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม
4. แบบสำรวจรายการ (Check list) เป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคุมกันไป การสังเกต เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมต่าง ๆ คว้าพฤติกรรมใดบรรลุถึงจุดประสงค์แล้วและพฤติกรรมใดยังไม่บรรลุถึง จุดประสงค์มาตรฐานจัดอันดับคุณภาพ (หรือมาตราส่วนประมาณค่า) เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของสิ่งที่ต้องการวัด ที่ไม่อาจให้คะแนนออกมาอย่างชัดเจน เช่น การประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลใด ผู้ประเมินอาจใช้มาตรฐานจัดอันดับคุณภาพควบคู่ไปกับการสังเกตประเมินดูว่าบุคคลนั้น มี พฤติกรรมที่ต้องการจะจัดอยู่ในระดับใด คือ ดีมากหรือดีหรือพอใช้หรือยังใช้ไม่ได้ วิธีการประเมิน พฤติกรรมของบุคคลในทางสังคมศาสตร์จะใช้ตัวเลขเป็นเครื่องบอกคุณภาพของสิ่งที่ต้องประเมิน โดย มีเกณฑ์ไว้ว่า

0 หมายถึง ยังใช้ไม่ได้หรือน้อย

1 หมายถึง พอใช้หรือปานกลาง

2 หมายถึง ดีหรือมาก

หรืออาจจะกำหนดคุณภาพของสิ่งของที่ต้องการประเมินให้ละเอียดลงไปอีก โดยใช้ เลข

1 2 3 4 5 แทนคุณภาพของสิ่งที่ต้องการประเมิน โดยมีเกณฑ์ไว้ว่า

1 หมายถึง ยังใช้ไม่ได้หรือน้อยมาก

2 หมายถึง พอใช้หรือน้อย

3 หมายถึง ปานกลาง

4 หมายถึง ดีหรือมาก

5 หมายถึง ดีมาก หรือมากที่สุด

5. ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกแบบหนึ่งในการวัดพฤติกรรมทางสังคม เพราะเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับพัฒนาการสามารถทำให้ผู้ใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องไม่สับสน

6. สังคมมิติเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสัมพันธ์ทางสังคม ที่เรียกว่า Sociogram มีประโยชน์สำหรับใช้ในการจัดกลุ่มบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ความหมายของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพที่ไม่มีภัยหรืออันตราย และไม่เสี่ยงต่อสภาพที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือไม่ก่อให้เกิดสิ่งหนึ่งสิ่งใด ได้แก่ การบาดเจ็บ พิการหรือตาย การเจ็บป่วยหรือเป็นโรค และทรัพย์สินเสียหาย (ไพจิตร บุญยานุเคราะห์, 2534, หน้า 50)

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ตามหลักพฤติกรรมศาสตร์แล้วจะเกิดขึ้นได้ต้องมีปัจจัยต่าง ๆ หลายประการด้วยกัน สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ (สมถวิล เมืองพระ, 2537, หน้า 54)

1. ปัจจัยที่ช่วยโน้มน้าวให้บุคคลเกิดพฤติกรรมความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและค่านิยมของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอนามัยของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับทั้งในทางตรงและทางอ้อม หรือจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัย เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลต่าง ๆ มีโอกาสที่จะใช้บริการหรืออุปกรณ์ รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่และจัดหาไว้อย่างทั่วถึง ได้แก่ สถานพยาบาล แหล่งอาหาร หรืออุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย เป็นต้น

3. ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัย ได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว ญาติ เพื่อน นายจ้าง และบุคลากรอื่น ๆ รวมถึงบุคคลที่เป็นสิ่งแวดล้อมในสังคมภายนอกบ้านหรือที่ปฏิบัติงานด้วย ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย โดยการสั่งสอนอบรม กระตุ้นเตือน การชักจูง การเป็นตัวอย่าง การควบคุมดูแลรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพ หรือพฤติกรรมอนามัยตามเป้าหมายที่กำหนด

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่มีอุปสรรคใด ๆ ขัดขวาง ซึ่งอุปสรรคนั้นอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ อุปสรรคที่ทราบและคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าตามข้อมูลที่มีอยู่ และอุปสรรคที่ไม่คาดคิดและมิได้ควบคุมไว้ก่อน อุปสรรคประเภทหลังนี้เรียกรวม ๆ กันว่า อุบัติเหตุ (Accident) (สุรพล พยอมแย้ม, 2541, หน้า 286)

จากการศึกษาสามารถสรุปความหมายของความปลอดภัยในการปฏิบัติงานได้ว่าเป็น การที่ผู้ปฏิบัติงานหรือพนักงานสามารถปฏิบัติงานในสภาพที่ไม่มีอันตรายและ ไม่มีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ เสียชีวิต เจ็บป่วยหรือเป็น โรค

ทฤษฎีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีโดมิโน (Domino theory) ของเฮนริช (H.W. Heinrich) วีรชนกร สวัสดิ์, 2547 เป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องและพัฒนามาจากหลักความจริงเกี่ยวกับความปลอดภัยในอุตสาหกรรมในข้อแรก ทฤษฎีนี้สามารถเชื่อมโยงกับแนวความคิดและปรัชญาด้านความปลอดภัยของเฮนริช (Heinrich) เกี่ยวกับสาเหตุและลำดับขั้นตอนของขบวนการเกิดอุบัติเหตุได้เป็นอย่างดี เฮนริชได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับสาเหตุและการเกิดอุบัติเหตุไว้ว่า “เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บที่สามารถป้องกันได้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันเป็นลำดับเป็นขั้นเป็นตอน องค์ประกอบตัวสุดท้ายก็คือการบาดเจ็บที่ต้องประสบอันเป็นผลเนื่องจากองค์ประกอบที่ติดกันในลำดับก่อนนี้คืออุบัติเหตุ และอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บก็เช่นเดียวกัน เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำไม่ปลอดภัยของคนหรือภัยอันตรายจากเครื่องจักรหรือสภาพการณ์ทางกายภาพ” องค์ประกอบและลำดับขั้นตอนการเกี่ยวโยงกันขององค์ประกอบเหล่านี้ นั้นตามทฤษฎีโดมิโนซึ่งแสดงสาเหตุและการเกิดของอุบัติเหตุสามารถอธิบายได้ด้วยอนุกรมของตัวโดมิโนที่ตั้งอยู่บนขอบของตัว 5 ตัวด้วยกัน และรายละเอียดขององค์ประกอบของอุบัติเหตุแต่ละตัวคือ

โดมิโนตัวที่ 1 : สิ่งที่ถ่ายทอดจากบรรพชนและสภาพแวดล้อมทางสังคม (Ancestry and social environment) หมายถึง ความใจร้อน คือร้อน ความโลภและลักษณะทางสันดานที่ไม่ต้องการอาจจะถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษของแต่ละคนได้ในขณะเดียวกัน สภาพแวดล้อมก็อาจจะทำให้เกิดการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวขึ้นมาซึ่งอาจป็นมาในรูปของการรับรู้ การศึกษา ดังนั้น พันธุกรรมและสภาพแวดล้อมจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดปกติหรือความบกพร่องส่วนบุคคล

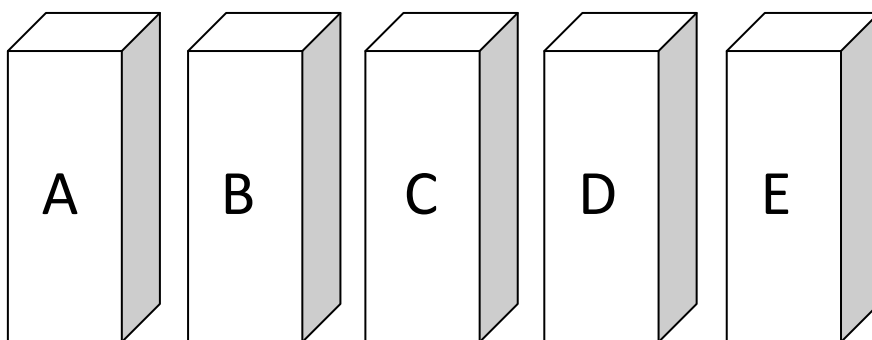
โดมิโนตัวที่ 2 : ความผิดปกติหรือความบกพร่องส่วนบุคคล (Fault of person) หมายถึง การที่มีคุณลักษณะทางสันดานและความประพฤติที่ไม่ดี อาจกลายเป็นบุคคลที่ชอบทะเลาะ ไม่สนใจต่อหลักปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยซึ่งจะทำให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยขึ้นมา

โดมิโนตัวที่ 3 : การกระทำและสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe act and or mechanical or physical hazard) ตัวอย่างเช่น การยืนอยู่ใต้ของหนักที่แขวนอยู่ การสาร์ท เครื่องจักรโดยขาดการตรวจสอบที่ดี การชอบวิ่งในสถานที่ทำงาน การถอดเครื่องกำบังป้องกันภัยออกจากเครื่องจักร ฯลฯ ล้วนเป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัยอาจนำมาซึ่งอุบัติเหตุได้ รวมทั้ง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเครื่องจักรและสภาพเป็นอันตรายอื่น ๆ เช่น เกียร์ที่ไม่มีฝากรอบ แสงสว่างที่ไม่เพียงพอ นับว่าเป็นสาเหตุโดยตรงของอุบัติเหตุ

โดมิโนตัวที่ 4 : อุบัติเหตุ (Accident) หมายถึง เหตุการณ์ เช่นการหกล้ม การกระแทกโดยวัตถุลอยมาจากที่อื่น เป็นอุบัติเหตุที่นำมาซึ่งการบาดเจ็บ

โดมิโนตัวที่ 5: การบาดเจ็บ (Injury) เช่น ขาหัก หัวแตก ฯลฯ เป็นการบาดเจ็บที่มีผลโดยตรงมาจากอุบัติเหตุ

จากทฤษฎีโดมิโน เราจะเห็นว่าการเกิดอุบัติเหตุที่เป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บจะเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยและสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยซึ่งเป็นตัวโดมิโนในตัวของทั้งหมดเสมอ การป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บที่จะเกิดขึ้นนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือ ป้องกันมิให้เกิดการกระทำและสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยเกิดขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยความสัมพันธ์ของตัวโดมิโนต่าง ๆ โดยเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายจนกระทั่งในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเป็นแนวทางที่ไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งนักบริหารอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านประสิทธิภาพของการผลิตจะสามารถนำเอาคำจำกัดความลักษณะเช่นนี้ ไปประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตเกินกว่าที่ควรจะเป็น ผลผลิตต่ำลง เกิดการล่าช้าเสียเวลา รวมทั้งเกิดความสูญเสียหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการผลิต

ภาพที่ 3 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุตามหลักทฤษฎีโดมิโน (วิวรรณกร สวัสดิ์, 2547)

- A แสดงลักษณะตกทอดจากบรรพบุรุษสภาพแวดล้อมทางสังคม
- B แสดงความบกพร่องส่วนบุคคล
- C แสดงการกระทำที่ไม่ปลอดภัย สภาพที่ไม่ปลอดภัย
- D แสดงอุบัติเหตุ
- E การบาดเจ็บเสียชีวิต

หลักของ 5 ส. สูความปลอดภัย

5 ส. สูความปลอดภัย (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2543, หน้า 1-5) เป็นการนำระบบ 5 ส. มาช่วยสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ระบบ 5 ส. มีกิจกรรมที่ต้องทำ 5 ประเภท ประกอบด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย โดยมีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมดังนี้

สะสาง คือ การแยกชำระระหว่างของที่จำเป็นกับของไม่จำเป็น และกำจัดของที่จำเป็นทิ้งไป

สะดวก คือ การจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบอยู่เสมอเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้และการเก็บคืนที่เดิม ดังคำกล่าวที่ว่า หายก็รู้อยู่ที่เห็น ดูแล้วเป็นระเบียบ

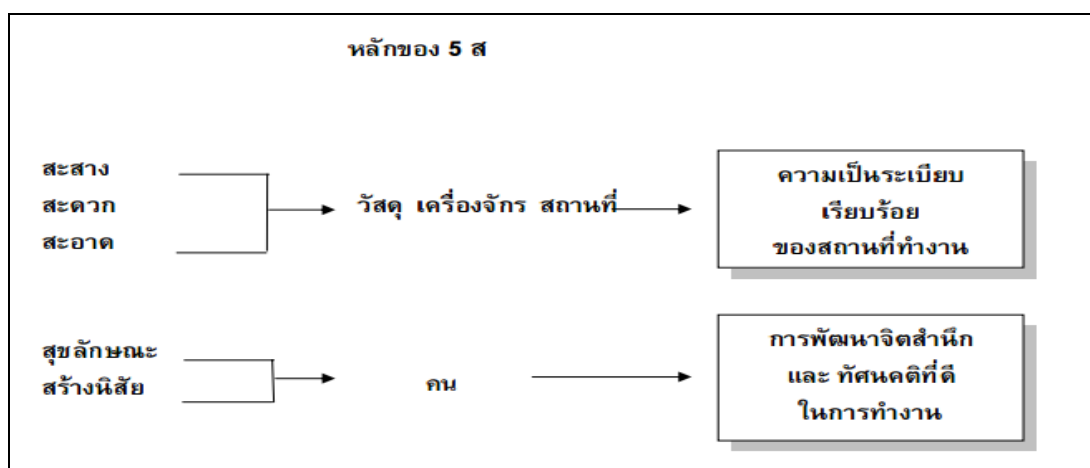
สะอาด คือ การทำความสะอาดสถานที่อุปกรณ์สิ่งของเครื่องจักรให้สะอาดน่าดูอยู่เป็นนิจ

สุขลักษณะ คือ สภาพที่สะอาดถูกลักษณะโดยการรักษาและปฏิบัติ 3 ส. แรกให้คงเดิมหรือดีขึ้นเสมอ

สร้างนิสัย คือ การปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่กำหนดขึ้นมาจนติดเป็นนิสัย

5 ส. เป็นระบบพื้นฐานในการบริหารงานความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับการกำจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย เช่น ความรุงรังไม่เป็นระเบียบของการจัดเก็บวัสดุสิ่งของ เครื่องจักร ไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนที่เคลื่อนไหว ระบบไฟฟ้าชำรุดบกพร่อง แสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นต้น และการจัดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น ทักษะที่ไม่ถูกต้อง ประมาท ปฏิบัติงานโดยขาดความรู้ ความชำนาญ ละเลยกฎระเบียบ เป็นต้น

ในส่วนของการสร้างเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานต้องจัดเก็บวัสดุสิ่งของอย่างเป็นระเบียบ ในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับ 3 ส. คือ สะสาง สะดวก สะอาด ส่วนการจัดการกระทำที่ไม่ปลอดภัยนั้น ต้องเริ่มจากการพัฒนาจิตสำนึก และสะสมทักษะที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย นิษักรักความสะอาดและมีระเบียบวินัย แสดงถึงการเป็นผู้มีจิตสำนึกและทักษะที่ดีต่อความปลอดภัย เช่นเดียวกับการทำ 3 ส. แรกอย่างต่อเนื่อง ดังรูปภาพที่ 4

ภาพที่ 4 หลักของ 5 ส. คู่ความปลอดภัย (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2543, หน้า 5)

ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของ บ็อบ ไฟเรนซ์ (Firenze system model)

บ็อบ ไฟเรนซ์ (Bob Firenze) กล่าวว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกัน 3 ส่วน คือคน เครื่องจักรและสิ่งแวดล้อม แต่ละส่วนจะมีความสำคัญต่อการผลิต และการเกิดอุบัติเหตุครั้งนี้ (ศิริชัย จันทรสิงห์, 2539)

1. คนหรือผู้ปฏิบัติงาน (Man) ในการผลิตจะต้องมีการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้ข้อความเสี่ยงอันตรายอยู่เสมอความเสี่ยงนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ถ้าหากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีปริมาณมากพอและมีความถูกต้อง การตัดสินใจก็จะถูกต้อง หากข้อมูลนั้น

ไม่เพียงพอการตัดสินใจนั้นก็จะมีความเสี่ยงสูงอาจจะเกิดความล้มเหลวในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

2. อุปกรณ์เครื่องจักร (Machine) อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตจะต้องมีความพร้อม ถ้าอุปกรณ์เครื่องจักรออกแบบมาไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือขาดการบำรุงรักษาที่ดีอาจจะเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และจะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุได้

3. สิ่งแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อการผลิตการปฏิบัติงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีสารเคมีฟุ้งกระจายในอากาศ การมีแสงจ้ามากเกินไป ก็สามารถก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน

ดังนั้นในการปฏิบัติงานจะต้องมีข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับงาน ที่ต้องปฏิบัติและข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น (Nature of harmful consequences) ถ้าข้อมูลมีปริมาณและคุณภาพเพียงพอ ก็จะทำให้ความเสี่ยงต่าง ๆ ลดลงอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้

หลักการและวิธีการควบคุมอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

ความหมายของอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

อุบัติเหตุ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นโดย ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เป็นสิ่งที่ไม่มีการต้องการให้เกิดขึ้น แต่เกิดขึ้นได้เพราะได้รับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งของหรือบุคคลที่เรียกว่า เป็นผู้ประสบอันตราย เป็นสิ่งที่สร้างความสูญเสียให้แก่ ร่างกาย ชีวิตหรือทรัพย์สิน โดยที่ความเสียหายจากอุบัติเหตุ นั้น อาจมีผลกระทบทันทีทันใด หรือไม่ ทันทีทันใดก็ตาม (ชวลิต อาคมชน, 2537, หน้า 15)

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมิได้คาดคิด ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ ถึงแก่ชีวิต ทำให้ทรัพย์สินหรือผลผลิตเสียหาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน หรือต่อสาธารณชน (วไลพร ภิญโญ, 2544, หน้า 11)

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งก่อให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือตาย และทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย (วิฑูรย์ สิมะ โชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, 2547, หน้า 20)

อุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ไม่ได้คาดคิด และไม่มีควบคุมไว้ก่อนในสถานที่ปฏิบัติงาน แล้วทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิต และอาจทำให้ทรัพย์สินเสียหาย (สุดารัตน์ วิชัยรัมย์, 2552)

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปความหมายของอุบัติเหตุได้ว่า เหตุการณ์ที่เกิดโดยไม่ได้คาดคิด ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและทรัพย์สิน หรืออาจร้ายแรงมากจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน

สาเหตุของอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (วิวรรณกร สวัสดิ์, 2547)

1. สาเหตุโดยตรง ได้แก่

1.1 การกระทำที่ไม่ปลอดภัย หมายถึง การกระทำที่เกิดจากตัวคนงานเองปฏิบัติงานด้วยวิธีการไม่ปลอดภัยจนอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ ได้เช่น การแต่งกายไม่รัดกุม ใช้เครื่องมือเครื่องจักรไม่ถูกวิธี ไม่ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เป็นต้น

1.2 สภาพการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น เครื่องมือชำรุดระบบเตือนภัยไม่มีเสียงดัง แสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นต้น

2. สาเหตุสนับสนุน มีปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับคนงาน ได้แก่ สภาพร่างกายที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น ความเมื่อยล้า หูหนวก พิกการ เป็นต้น และสภาพจิตใจที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ เช่น ขาดความรู้ ขาดจิตสำนึก เป็นต้น

2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารหรือการจัดการ ได้แก่ ขาดการสอน ไม่มีการวางแผนงานความปลอดภัย งานอบรมหรือนิเทศงานความปลอดภัย ไม่จัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายให้คนงานใช้ระหว่างปฏิบัติงานที่มีอันตราย

การจัดการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

ในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานประกอบการนั้น จะต้องทราบเกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน 5 ประการ คือ (วิทิต กมลรัตน์, 2552, หน้า 35-36)

1. การปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัย สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย เป็นเครื่องหมายของบางสิ่งบางอย่างที่ผิดปกติในระบบการจัดการ เช่น คนงานและผู้ควบคุมงานขาดความรู้การจัดการให้เกิดความปลอดภัยจะเกี่ยวกับปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการ และพยายามหาสิ่งผิดปกติในระบบการจัดการ

2. เหตุการณ์สามารถพยากรณ์สภาพการบาดเจ็บ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้สามารถบอกรายละเอียดและควบคุมได้ ซึ่งการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวกับงานที่ไม่ใช่งานประจำ กิจกรรมเกี่ยวกับการผลิต กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้พลังงาน และกิจกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้าง

3. การจัดการที่มีผลโดยตรงกับความปลอดภัย จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับ การวางแผนเป้าหมายที่มีประสิทธิผล การวางแผน การจัดระเบียบ การควบคุม
4. การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยจะทำได้โดยวิธีการจัดการ ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบ ที่แน่นอน
5. ความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ถูกตั้งไว้ และให้คำจำกัดความของการจัดการที่ผิดพลาดว่า เป็นการทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น

การส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) กล่าวถึงกิจกรรม ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งของสถานประกอบการ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อ การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยแก่ลูกจ้างอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและ แผนการดำเนินงานของสถานประกอบการนั้น ๆ สถานประกอบการสามารถพิจารณาเลือกกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์และความพร้อมของสถานประกอบการดังนี้

1. การจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่ำ สามารถจัดทำภาพ ชุคนิทรรศการได้จากเรื่องราวภายในสถานประกอบการเอง โดยนำภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น สถิติการ ประสบอันตรายของลูกจ้างเมื่อมีภาพเหตุการณ์จริงให้ระบุสาเหตุ ผลเสียหาย และวิธีการป้องกัน แก้ไข นิทรรศการสามารถจัดแสดงในวันแห่งความปลอดภัย หรือสัปดาห์ความปลอดภัยเพื่อให้ ลูกจ้างเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย และทำให้ลูกจ้างเข้ามามี ส่วนร่วมได้เป็นจำนวนมาก
2. การบรรยายพิเศษ เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของลูกจ้าง อาจเชิญ วิทยากรภายในหน่วยงานหรือจากภายนอกก็ได้ มาให้ข้อแนะนำแก่ผู้บริหารหรือลูกจ้างของสถาน ประกอบการนั้น อันเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ปฏิบัติตามกฎแห่งความปลอดภัยจนเกิดประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานสูงสุด
3. การสนทนาความปลอดภัย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สถานประกอบการจัดในรูปของการ ประชุม การพูดคุย หรือการอภิปรายเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการสนทนา โดยนำผู้ชำนาญการ เฉพาะเรื่องมาร่วมสนทนาพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ทำให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ และได้ ข้อเสนอแนะไปดำเนินการต่อไป
4. การประกวดคำขวัญความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ โดยการพัฒนาจิตสำนึกและทัศนคติของพนักงานในรูปข้อความหรือคำ ขวัญที่เป็นการเตือนให้เกิดความระมัดระวัง หรือเสริมสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน สถาน ประกอบการสามารถจัดการประกวดเอง ส่วนกติกาการประกวดอาจกำหนดขึ้นเอง

5. การประกวดภาพโปสเตอร์ เป็นกิจกรรมเพื่อให้ลูกจ้างของสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ในการกระตุ้นจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ส่วนกติกาของการประกวดสถานประกอบการสามารถกำหนดได้เอง

6. การประกวดการรายงานสภาพงานที่ไม่ปลอดภัย เป็นกิจกรรมเพื่อให้พนักงานได้สำรวจสภาพการปฏิบัติงาน ค้นหาจุดที่ไม่ปลอดภัย ดำเนินการถ่ายภาพ บันทึกจากจุดอันตรายจากขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เสนอภาพและรายงานข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือก สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย

7. การประกวดความสะอาด เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากลูกจ้างทุกคนในแต่ละแผนก และเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรม 5ส เพื่อความปลอดภัยในโอกาสต่อไป หากสถานประกอบการยังไม่พร้อมในการจัดกิจกรรม 5ส การประกวดความสะอาดจะเป็นกิจกรรมที่ง่ายและก่อให้เกิดสภาพอนามัยที่ดีของลูกจ้างและผู้บริหาร อันนำไปสู่ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

8. การจัดหาชีวิตีโอความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่สถานประกอบการจะจัดไปพร้อมกับนิทรรศการในวันหรือสัปดาห์ความปลอดภัย โดยขอชีวิตีโอความปลอดภัยนำไปฉายให้ลูกจ้างได้ดู เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดีแก่ลูกจ้าง

9. การรณรงค์การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เมื่อสถานประกอบการได้จัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยที่เหมาะสมให้ลูกจ้างสวมใส่แล้ว ควรจัดการรณรงค์ให้ลูกจ้างใช้ เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่จะประสบปัญหาลูกจ้างไม่นิยมใช้ทำให้เกิดการสูญเปล่า การรณรงค์จะดำเนินการในช่วงใดช่วงหนึ่ง มีการประกวด แข่งขัน ให้รางวัลแก่ลูกจ้างที่สวมใส่ถูกต้องและครบถ้วน

10. การรณรงค์กิจกรรม 5ส สถานประกอบการต้องประกาศเป็นนโยบายและต้องกระทำโดยลูกจ้างทุกคน ทุกระดับ โดยมีผู้บริหารระดับสูงลงมาตรวจตราเป็นระยะ ๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและปฏิบัติตามกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

11. การรณรงค์ด้วยโปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัย โปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัยเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเตือนให้ระวังและสามารถสร้างจิตสำนึกของคนงานให้เกิดความตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

12. การรณรงค์ลดอุบัติเหตุเป็นศูนย์ด้วย KYT สถานประกอบการสามารถดำเนินการโดยใช้เทคนิค KYT ด้วยวิธีการฝึกอบรมลูกจ้างให้ยังรู้อันตรายที่จะเกิด และให้มีการย้ำเตือนตนเอง เพื่อให้สามารถลดอุบัติเหตุให้เป็นศูนย์

KYT หมายถึง การวิเคราะห์หรือคาดการณ์ว่าจะมีอันตรายใด ๆ แอบแฝงอยู่ในงานที่เรา กำลังจะทำแล้วหาทางป้องกัน (KYT ฝึกการหยั่งรู้ระวังภัย)

K: Kiken	หมายถึง	อันตราย
Y: Yoshi	หมายถึง	ลาดการณ์
T: Training	หมายถึง	การฝึกอบรม

13. การทำแผ่นป้ายแสดงสถิติอุบัติเหตุหรือป้ายประกาศ สถานประกอบการสามารถจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่แสดงสถิติอุบัติเหตุ หรือป้ายประกาศกิจกรรมด้านความปลอดภัยปิดไว้หน้าโรงงานในตำแหน่งที่เห็นได้ชัด บางแห่งอาจเขียนไว้ข้างฝาด้านหน้าของโรงงาน เพื่อให้คนงานมีจิตสำนึกให้ร่วมมือในการลดสถิติของอุบัติเหตุ

14. การตอบปัญหาชิงรางวัล สถานประกอบการอาจจัดให้มีการตอบปัญหาชิงรางวัลในช่วงงานสัปดาห์ความปลอดภัยของสถานประกอบการ วิธีการตอบปัญหาจากภาพนิทรรศการหรือเอกสารที่แจกในงาน หากจุดอันตรายจากภาพเหตุการณ์จริง และมอบรางวัลโดยคณะกรรมการจัดงาน

15. การกระจายเสียงบทความ สถานประกอบการบางแห่งมีการประชาสัมพันธ์ โดยการส่งเสียงตามสายภายในบริเวณโรงงานหรือร้านอาหาร คณะกรรมการความปลอดภัยนำบทความเกี่ยวกับความปลอดภัยออกเสียงตามสาย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่ลูกจ้าง รวมทั้งมาตรการแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจริงในบริเวณโรงงานด้วย

16. การเผยแพร่บทความในวารสาร สถานประกอบการที่ได้จัดทำวารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายแก่ลูกจ้างหรือลูกค้าสามารถนำบทความเกี่ยวกับความปลอดภัยไปตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

17. การทัศนศึกษาในสถานประกอบการอื่น กิจกรรมนี้เหมาะสมแก่ลูกจ้างหรือคณะกรรมการความปลอดภัยได้มีโอกาสไปเห็นสภาพการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอื่นที่ดีเด่น เพื่อนำมาปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น โดยขอความร่วมมือสถานประกอบการดีเด่นที่ได้รับรางวัล หรือสถานประกอบการที่ดำเนินการด้านความปลอดภัยที่เป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อขอเข้าเยี่ยมชม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทิต กมลรัตน์ (2552, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ: บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวิชั่น) โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการของ บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวิชั่น) 2) เพื่อระบุปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวิชั่น) 3) เพื่อค้นหาแนวทาง

ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานที่เกิดจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัท อติดยา เบอร์ลา เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น) ผลการศึกษาสรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1. ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยซึ่งมี 4 ด้านคือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องจักร อุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมสูงถึงสูงมาก 2. ปัจจัยที่มีผลพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน 3 ตัวคือ เพศ (ชาย) อายุงาน และทัศนคติ โดยตัวแปรเพศ (ชาย) เป็นความสัมพันธ์ในทางลบ ($Beta = -0.232$) ส่วนอีก 2 ตัวแปรคือ ทัศนคติ ($Beta = 0.199$) และความรู้ ๆ เป็นความสัมพันธ์ทางบวก นั่นคือ เพศชายมีพฤติกรรมในความปลอดภัย ๆ น้อยกว่าเพศหญิง ผู้มีอายุงานนานกว่า และผู้มีทัศนคติดีก็จะมีพฤติกรรมความปลอดภัย ๆ มากกว่า 3. แนวทางในการดำเนินกิจกรรมเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานที่เกิดจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของพนักงาน คือ กิจกรรมของฝ่ายการบริหาร, กิจกรรมด้านการส่งเสริมและกิจกรรมด้านการฝึกอบรม

สุริวัลย์ ใจกล้า (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท เอสอีไอ อินเทอร์เน็ตคอนเนคส์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน
- 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัย
- 4) เพื่อศึกษาทัศนคติต่อกิจกรรมความปลอดภัย และ
- 5) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงาน APFA มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อกิจกรรมแตกต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับทัศนคติต่อกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับดี และทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัย เมื่อแจกแจงเป็นรายด้านพบว่าวิศวกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ การศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และการออกกฎข้อบังคับมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

สุดท้ายพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน เมื่อแจกแจงเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดี ด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดี ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ และด้านการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดี

กรวิกา หาระสาร และจิตรพรรณ ภูษาภักดิ์ภพ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิต ชิ้นส่วนรถยนต์

แห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีสถานภาพโสด มีอายุงานในบริษัทมากกว่า 1 ถึง 5 ปี มีชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาสูงสุดต่อสัปดาห์ 2.2 ชั่วโมงขึ้นไป พนักงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในแผนกคลังเหล็ก ผลการวิเคราะห์ พบว่า เพศ แผนกที่ปฏิบัติงาน ชั่วโมงทำงานล่วงเวลา ปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยและทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาพรวมของระดับความคิดเห็นปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับมาก ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมในการป้องกัน เช่น กิจกรรมสัปดาห์ความปลอดภัย เพิ่มความถี่ในการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยมากขึ้น เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานของบริษัทผลิตชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรีได้

ธรรมรักษ์ ศรีมารุต (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิต มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิต บริษัท สยาม เมทัล เทคโนโลยี จำกัด ในด้านบุคคล ด้านพฤติกรรมในการทำงาน ด้านเครื่องจักร และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน 2) เพื่อศึกษาการหาแนวทางป้องกัน และแก้ไข การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิต บริษัท สยาม เมทัล เทคโนโลยี จำกัด สรุปผลการวิจัยได้ว่า จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 141 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ 141 คน อายุระหว่าง 31-40 ปี รายได้ที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท สถานภาพโสด อายุงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี ทำงานมากกว่าวันละ 8 ชั่วโมง ระบบการทำงานเป็นการทำงานแบบมีกะ มีการทำงานล่วงเวลาอยู่ระหว่างสัปดาห์ละ 3 วันมากที่สุด ด้านพฤติกรรม ในการทำงานพบว่า มีพฤติกรรมในการทำงานโดยรวมมีค่า (ค่าเฉลี่ย 4.38) พฤติกรรมในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การไม่สูบบุหรี่ในขณะที่ปฏิบัติงาน มีค่า (ค่าเฉลี่ย 4.84) ด้านเครื่องจักรพบว่า อายุงานของเครื่องจักรที่ใช้ในปัจจุบันมีอายุอยู่ระหว่าง 1-3 ปี มีการหยุดทำงานอยู่ระหว่างสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง มีการชำรุด-บกพร่องอยู่ระหว่างสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง มีการ์ครอบป้องกันอันตรายมากที่สุด ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน แสงสว่างในที่ทำงานพอดี เสียงดังเกินไป อุณหภูมิร้อนมาก มีฝุ่น มีสารเคมี มากที่สุด ข้อเสนอแนะอื่น ๆ 1) ต้องการให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานให้มากขึ้น และสร้างจิตสำนึกให้พนักงานตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน 2) ต้องการให้บริษัทเล็งเห็นถึงความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยจัดอุปกรณ์ Safety ให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ 3) ต้องการให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎระเบียบเรื่องการ

สวมใส่ อุปกรณ์ Safety ในการทำงานอย่างเคร่งครัด ไม่ใช่เฉพาะแต่พนักงานระดับปฏิบัติการ เท่านั้น

4) ต้องการให้เพิ่มแสงสว่างบริเวณจุดตรวจสอบชิ้นงานหน้าเครื่อง 5) ต้องการให้มีการเพิ่มพัดลม ให้มากขึ้น เพราะอุณหภูมิในที่ทำงานร้อนมาก

เสาวณีย์ เฝ้าเมือง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของ พนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ซีทีเอส อิเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) การศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ฝ่ายผลิตบริษัท ซีทีเอส อิเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 26-30 ปี และมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอน ปลาย/ ปวช. มีสถานภาพโสด ปฏิบัติงานในตำแหน่ง Conventional line มีอายุงานในบริษัทมากกว่า 3 ปี ขึ้นไป ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุและให้ระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัย เสริมสร้างความปลอดภัยด้านศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการออกกฎข้อบังคับอยู่ในระดับปานกลาง และด้านวิศวกรรมศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางและให้ระดับความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้าน การจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางและด้านสภาพแวดล้อมในการ ทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง งานที่ปฏิบัติและอายุงานที่ทำงานในบริษัทที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและปัจจัยเสริมสร้างความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการทำงานด้านภาพรวมในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญ

สุรัชย์ ตรีศิลานันท์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความ ปลอดภัยของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงาน และศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานใน โรงงาน อุตสาหกรรม พลาสติกในจังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้ของพนักงานต่อการจัดการความ ปลอดภัยในโรงงาน อุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง โดยมีการรับรู้ด้านการป้องกันความปลอดภัยมาก ที่สุดรองลงมาเป็น รับรู้ด้านการสำรวจความปลอดภัย 2) ปัจจัยด้านการจัดการเรื่องความปลอดภัย ปัจจัยด้านการสำรวจ เรื่องความปลอดภัย และปัจจัยด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยเป็นปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัด นครราชสีมา 3) ปัจจัยด้านการจัดการเรื่องความปลอดภัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การจัดการ ความปลอดภัยของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญ ทาง สถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถอธิบายการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานใน

โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในภาพรวมได้ร้อยละ 1.94 4) ทักษะคิดของผู้บริหารในเรื่องการจัดการความปลอดภัยมีอิทธิพลต่อการจัดการความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยโดยสามารถอธิบายปัจจัยด้านการจัดการความปลอดภัยในภาพรวม ได้ร้อยละ 36.90

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัด ชลบุรี โดยการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวม ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังจะเสนอโดยลำดับดังนี้

1. กลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ พนักงานฝ่ายผลิตของบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า แห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี จำนวนรวมทั้งสิ้น 507 คน (รายงานจำนวนพนักงานของบริษัทผลิต เครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานฝ่ายผลิตของบริษัทผลิต เครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีที่ได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานทั้งหมด 507 คน โดยใช้สูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1967 อ้างถึงใน สุริวัลย์ ใจกล้า, 2557, หน้า 78) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สูตร	n	=	$\frac{N}{1 + Ne^2}$
เมื่อ	n	=	จำนวนขนาดของกลุ่มประชากร
	N	=	จำนวนทั้งหมดของประชากรที่ใช้ศึกษา
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (กำหนดให้ค่าเท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{507}{1 + 507(0.05)^2} \\ &= 224 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1967 อ้างถึงใน สุริวัณย์ ใจกล้า, 2557, หน้า 78) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน และเพื่อช่วยให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รวมถึงเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนรวมเป็น 230 คน

จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน ในการศึกษาครั้งนี้จะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มตามการว่าจ้าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

ลักษณะการจ้างงาน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
พนักงานรายเดือน	9	4
พนักงานรายชั่วโมง	327	148
พนักงานชั่วคราวของบริษัท	33	15
พนักงานชั่วคราวของผู้รับเหมาช่วง	138	63
รวม	507	230

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยมีแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องทำการเลือกตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียง 1 ข้อ เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อให้ทราบข้อมูลว่าพนักงานในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานั้นมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยมากน้อยแค่ไหน โดยอ้างอิง

แบบทดสอบจากเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการบริหารงานความปลอดภัย สาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2533) เนื่องจากเป็นแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับงานทั่วไป มีการใช้อย่างแพร่หลาย แบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 13 ข้อ ซึ่งจะให้คะแนนข้อที่ตอบ ถูกข้อละ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิด 0 คะแนน

โดยมีข้อที่ ตอบ ก ได้แก่ ข้อที่ 2, 5, 6, 7 และ 13

ตอบ ข ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 8 และ 9

และ ตอบ ค ได้แก่ ข้อที่ 3, 10, 11 และ 12

จากการกำหนดระดับคะแนนเพื่อแปลความหมายของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจ คะแนน

ดีไม่เพียงพอ 0-10 คะแนน

ดีเพียงพอ 11-13 คะแนน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถาม จำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วย

คำถามเชิงบวก 23 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 และ 29

คำถามเชิงลบ 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 8, 10, 13, 15 และ 17

แบ่งเป็น ด้านการปฏิบัติงาน (ข้อที่ 1-8) ด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ (ข้อที่ 9-13)

ด้านสภาพแวดล้อม (ข้อที่ 14-20) และด้านการจัดการ (ข้อที่ 21-29)

โดยแบบสอบถามในส่วนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้คือ

คำถามเชิงบวกและคะแนน

ประจำ มีค่าเท่ากับ 5 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้เป็นประจำ

บ่อยครั้ง มีค่าเท่ากับ 4 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้บ่อยครั้ง

บางครั้ง มีค่าเท่ากับ 3 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้บางครั้ง

นาน ๆ ครั้ง มีค่าเท่ากับ 2 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้มานาน ๆ ครั้ง

ไม่เคย มีค่าเท่ากับ 1 หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติแบบนี้เลย

คำถามเชิงลบและคะแนน

ประจำ มีค่าเท่ากับ 1 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้เป็นประจำ

บ่อยครั้ง มีค่าเท่ากับ 2 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้บ่อยครั้ง

บางครั้ง มีค่าเท่ากับ 3 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้บางครั้ง

นาน ๆ ครั้ง มีค่าเท่ากับ 4 หมายถึง ท่านปฏิบัติแบบนี้ นาน ๆ ครั้ง
 ไม่เคย มีค่าเท่ากับ 5 หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติแบบนี้เลย
 การแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีการแสดงระดับคะแนนเฉลี่ยพิจารณาจากคะแนนของคำตอบแล้ว
 นำมาแบ่งอัตรภาคชั้นคะแนน กำหนดเป็น 5 อัตรภาคชั้น โดยใช้เกณฑ์การคำนวณดังนี้
 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 27)

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร ความกว้างของอัตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่าสูตร} &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ซึ่งคะแนนที่ได้ นั้นมีความหมายดังต่อไปนี้ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของระดับ
 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานจากช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4.21-5.00	ดีมาก
3.41-4.20	ดี
2.61-3.40	พอใช้
1.81-2.60	ควรปรับปรุง
1.00-1.80	ต้องปรับปรุง

คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง รวมถึงนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้จัดการแผนกฝ่ายผลิตของบริษัทที่ทำการวิจัยด้วย

2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทำการทดสอบ (Try-out) จำนวน 30 ชุดกับ กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ได้สร้างขึ้นสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการ ตลอดจนมีความเหมาะสมและมีความยากง่ายเพียงใด โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน นำผลที่ได้จากการทดสอบ (Try out) มาทดสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความน่าเชื่อถือ โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient : α) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.80 มากกว่า 0.7 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้จริง

2.2 แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน นำผลที่ได้จากการทดสอบ (Try out) มาทดสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความน่าเชื่อถือ โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach's alpha Coefficient ; α) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.77 และค่าอำนาจจำแนกทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.2 จะถือได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้จริง

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research method) เพื่อทำการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการศึกษาครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง เพื่อทำการเก็บตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 คน โดยการแจกแจงแบบสอบถามและเก็บข้อมูล หลังจากนั้นทำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ
2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งได้มาจากการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ งานนิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำราต่าง ๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และข้อมูลภายในของบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลข้อมูลบันทึกและประมวลผล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยมีแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องทำการเลือกตอบข้อที่ถูกที่สุด 1 ข้อ ทำการวิเคราะห์ด้านจำนวน โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามจำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเชิงบวก 23 ข้อ และเชิงลบ 6 ข้อ ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน (ข้อที่ 1-8) ด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ (ข้อที่ 9-13) ด้านสภาพแวดล้อม (ข้อที่ 14-20) และด้านการจัดการ (ข้อที่ 21-29) ทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากส่วนที่ 1 และ 2 มาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยถ้าค่า Sig ที่ได้จากผลการวิจัยมีค่าน้อยกว่า 0.05 ถือว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีไม่มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัด ชลบุรี โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 ชุด วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มี ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิต เครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานใน บริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน
2. พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ และอันดับของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	จำนวนผู้ที่ตอบถูก		จำนวนผู้ที่ตอบผิด		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	209	90.9	21	9.1	2
2	205	89.1	25	10.9	3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนผู้ที่ตอบถูก		จำนวนผู้ที่ตอบผิด		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
3	141	61.3	89	38.7	12
4	185	80.4	45	19.6	7
5	144	62.6	86	37.4	11
6	81	35.2	149	64.8	13
7	201	87.4	29	12.6	4
8	149	64.8	81	35.2	9
9	212	92.2	18	7.8	1
10	154	67	76	33	8
11	187	81.3	43	18.7	6
12	147	63.9	83	36.1	10
13	188	81.7	42	18.3	5

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า พนักงานตอบคำถามในข้อที่ 9 ได้ถูกต้องมากที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องของการสูบบุหรี่ในสถานที่ปฏิบัติงาน ที่อาจจะก่อให้เกิดการระเบิดหรือเกิดเพลิงไหม้ ขึ้นได้ โดยมีพนักงานตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 92.20 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 7.80 รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ที่เป็นเรื่องของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรของพนักงานใหม่ โดยมีพนักงานตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 90.90 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 9.10 และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 2 ที่เป็นเรื่องของการหยอกล้อเล่นกันในขณะปฏิบัติงาน โดยมีพนักงานตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 89.10 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 10.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ดีไม่เพียงพอ (0-11 คะแนน)	142	61.74
ดีเพียงพอ (11-13 คะแนน)	88	38.26
รวม	230	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า พนักงานมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานดีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 61.74 และระดับความรู้ความเข้าใจดีเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 38.26

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน (n = 230)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านการปฏิบัติงาน ของพนักงาน	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
1. เมื่อพบว่าตัวท่านเองมี สภาพร่างกายผิดปกติ หรือไม่พร้อมปฏิบัติงาน ท่านจะไม่ฝืนปฏิบัติงาน ที่ใช้เครื่องจักร	36 (15.70)	21 (9.10)	66 (28.70)	45 (19.60)	62 (27.00)	2.67	1.38	8
*2. ในขณะที่ปฏิบัติงาน ท่านทำการเล่นหยอกล้อ กับเพื่อนร่วมงาน จนขาด สมาธิ	4 (1.70)	7 (3.00)	22 (9.60)	42 (18.30)	155 (67.40)	4.47	0.91	3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านการปฏิบัติงาน ของพนักงาน	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
3. ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ท่านปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนที่หัวหน้างาน กำหนดไว้	174 (75.70)	47 (20.40)	6 (2.60)	1 (0.40)	2 (0.90)	4.70	0.63	1
4. ท่านสวมอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วน บุคคลทุกครั้งเมื่อเข้าไป บริเวณที่บริษัทกำหนด และในระหว่างปฏิบัติงาน	194 (84.30)	15 (6.50)	4 (1.70)	16 (7.00)	1 (0.40)	4.67	0.85	2
5. ท่านได้เข้ารับการ อบรมด้านความปลอดภัย ตามที่บริษัทกำหนด	127 (55.20)	41 (17.80)	30 (13.00)	29 (12.60)	3 (1.30)	4.13	1.14	4
6. ท่านมีส่วนร่วมใน กิจกรรมด้านความ ปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น	113 (49.1)	42 (18.3)	33 (14.3)	18 (7.8)	24 (10.40)	3.88	1.37	6
7. ท่านเดินในช่องทาง ที่บริษัทจัดให้เดิน ไม่เดินล้ำเข้าไปในเส้นทาง ของรถโฟล์คลิฟท์	116 (50.40)	37 (16.10)	54 (23.50)	3 (1.30)	20 (8.70)	3.98	1.26	5
*8. ท่านใช้โทรศัพท์ ในขณะที่ปฏิบัติงาน	16 (7.00)	8 (3.50)	38 (16.50)	102 (44.30)	66 (28.70)	3.84	1.10	7
ภาพรวมด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน						3.92	1.08	

* ค่าถามเชิงลบ

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 1.08$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายชื่อ พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานในข้อที่ 3
(ทุกครั้งที่ปฏิบัติงานท่านปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่หัวหน้างานกำหนดไว้) อยู่ในระดับดีมาก
($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.63$), ข้อที่ 4 (ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้งเมื่อเข้าไป

บริเวณที่บริษัทกำหนด และในระหว่างปฏิบัติงาน) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.85$) และข้อที่ 2 (ในขณะที่ปฏิบัติงานท่านทำการเล่นหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงาน จนขาดสมาธิ) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัย ในการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ (n = 230)

พฤติกรรมความปลอดภัย	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์								
9. ท่านมีการตรวจสอบ สภาพความพร้อม ของเครื่องจักรก่อนเริ่ม งานเสมอ	36 (15.70)	21 (9.10)	66 (28.70)	45 (19.60)	62 (27.00)	2.67	1.38	8
*10. ในการปฏิบัติงาน หากท่านพบว่าเครื่องมือ เครื่องจักรผิดปกติ ท่านมักแก้ไขเอง	4 (1.70)	7 (3.00)	22 (9.60)	42 (18.30)	155 (67.40)	4.47	0.91	3
11. ท่านสวมใส่อุปกรณ์ ป้องกันให้เหมาะสมกับ ประเภทของเครื่องจักร ที่ใช้งาน	183 (79.60)	32 (13.90)	6 (2.60)	2 (0.90)	7 (3.00)	4.66	0.84	1
12. ท่านทำการศึกษา วิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องจักร อย่างละเอียดถี่ถ้วน ก่อนเริ่มงาน	16 (7.00)	3 (1.30)	26 (11.30)	50 (21.70)	135 (58.70)	4.24	1.15	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
*13. ท่านปฏิบัติงานโดย อาศัยความชำนาญ และ ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานโดยไม่ ระมัดระวัง ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ไม่ถูกต้องหรือลัดขั้นตอน เพื่อให้งานสำเร็จเร็วขึ้น	116 (50.40)	22 (9.60)	31 (13.50)	29 (12.60)	32 (13.90)	3.70	1.52	5
ภาพรวมด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์						4.21	1.11	

* ค่าถามเชิงลบ

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 1.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ในข้อที่ 11 (ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันให้เหมาะสมกับประเภทของเครื่องจักรที่ใช้งาน) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.84$) ข้อที่ 9 (ท่านมีการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนเริ่มงานเสมอ) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.84$) และข้อที่ 12 (ท่านทำการศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องจักร อย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนเริ่มงาน) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 1.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อม (n = 230)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
14. ท่านให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรม 5ส ทุกวันใน ช่วงเวลาที่บริษัทกำหนดไว้	174 (75.70)	47 (20.40)	6 (2.60)	1 (0.40)	2 (0.90)	4.70	0.63	1
*15. ท่านปฏิบัติงานในที่ที่มี อากาศร้อนและไม่มีระบบ ระบายอากาศที่ดี	194 (84.30)	15 (6.50)	4 (1.70)	16 (7.00)	1 (0.40)	4.67	0.85	2
16. ท่านมีส่วนร่วมกับ บริษัทในการจัดการพื้นที่ บริเวณรอบ ๆ พื้นที่การผลิต อย่างเป็นระเบียบและสะอาด	127 (55.20)	41 (17.80)	30 (13.00)	29 (12.60)	3 (1.30)	4.13	1.14	4
*17. ท่านมักจะนำสิ่งของ หรืออุปกรณ์ที่ไม่ เกี่ยวข้องกับงานมาวาง กีดขวางเครื่องจักรหรือ บริเวณที่ปฏิบัติงาน	113 (49.1)	42 (18.3)	33 (14.3)	18 (7.8)	24 (10.40)	3.88	1.37	6
18. ท่านปฏิบัติงานใน บริเวณที่ปราศจากกลิ่น และไม่สัมผัสกับสารเคมี โดยตรง	116 (50.40)	37 (16.10)	54 (23.50)	3 (1.30)	20 (8.70)	3.98	1.26	5
19. ท่านแยกขยะอันตราย เช่น ถังน้ำมัน ขวดน้ำยา ที่ใช้ในการผลิต กระป๋องสี ฯลฯ และทิ้งลง ในถังขยะที่ถูกประเภท	16 (7.00)	8 (3.50)	38 (16.50)	102 (44.30)	66 (28.70)	3.84	1.10	7

ตารางที่ 6 (ต่อ)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
20. ท่านได้รับบริการน้ำดื่ม อย่างเพียงพอต่อความ ต้องการตามที่บริษัทจัด ไว้ให้	116 (50.40)	22 (9.60)	31 (13.50)	29 (12.60)	32 (13.90)	3.70	1.52	5
ภาพรวมด้านสภาพแวดล้อม						3.95	1.16	

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 1.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อมในข้อที่ 20 (ท่านได้รับบริการน้ำดื่มอย่างเพียงพอต่อความต้องการตามที่บริษัทจัดไว้ให้) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.75$) ข้อที่ 19 (ท่านแยกขยะอันตราย เช่น ถังน้ำมัน ขวดน้ำยาที่ใช้ในการผลิต กระจบองสี ฯลฯ และทิ้งลงในถังขยะที่ถูกประเภท) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 1.02$) และข้อที่ 14 (ท่านให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม 5ส ทุกวันในช่วงเวลาที่บริษัทกำหนดไว้) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการ (n = 230)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านการจัดการ	จำนวนและร้อยละของความเห็นในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
21. ท่านได้ปฏิบัติตามป้าย เดือนอันตรายต่าง ๆ ที่บริษัทกำหนดไว้	181 (78.70)	43 (18.70)	5 (2.20)	1 (0.40)	0 (0.00)	4.76	0.51	1
22. ท่านนำความรู้ที่ได้รับ จากการอบรมด้าน ความปลอดภัยมาปรับใช้ให้ เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	143 (62.20)	62 (27.00)	21 (9.10)	4 (1.70)	0 (0.00)	4.50	0.73	4
23. ท่านมีส่วนร่วมกับ กิจกรรมการตรวจสอบ ความปลอดภัยของแต่ละ พื้นที่การผลิตเป็นประจำ ทุกเดือน	106 (46.10)	78 (33.90)	31 (13.50)	11 (4.80)	4 (1.70)	4.18	0.96	7
24. ท่านได้รับบริการ ในการตรวจสอบ พนักงานเป็นประจำทุกปี	180 (78.30)	27 (11.70)	19 (8.30)	4 (1.70)	0 (0.00)	4.67	0.70	3
25. ท่านได้รับคำปรึกษา ด้านความปลอดภัย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในบริษัท	96 (41.70)	73 (31.70)	47 (20.40)	10 (4.30)	4 (1.70)	4.07	0.98	9
26. ท่านได้รับความ สะดวกในการรับ บริการห้องพยาบาล ในช่วงที่มีการทำงาน ล่วงเวลา	140 (60.90)	57 (24.80)	27 (11.70)	6 (2.60)	0 (0.00)	4.44	0.80	5
27. ท่านเข้าร่วมการ ตรวจสอบสุขภาพประจำปี ที่บริษัทจัดขึ้น	188 (81.70)	23 (10.00)	18 (7.80)	1 (0.40)	0 (0.00)	4.73	0.62	2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

พฤติกรรมความปลอดภัย ด้านการจัดการ	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติ					\bar{X}	SD	อันดับ
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
28. ท่านได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่งเสริม ความปลอดภัยที่บริษัท จัดขึ้นเป็นประจำ	133 (57.80)	56 (24.30)	33 (14.30)	6 (2.60)	2 (0.90)	4.36	0.88	6
29. ในพื้นที่การทำงาน ของท่านได้รับการ ตรวจประเมินด้านความ ปลอดภัยจากหัวหน้างาน เป็นประจำทุกเดือน ตามที่บริษัทกำหนด	103 (44.80)	68 (29.60)	42 (18.30)	11 (4.80)	6 (2.60)	4.09	1.03	8
ภาพรวมด้านการจัดการ						4.42	0.83	

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้านการจัดการอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการในข้อที่ 21 (ท่านได้ปฏิบัติตามป้ายเตือนอันตรายต่าง ๆ ที่บริษัทกำหนดไว้) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.76$, $SD = 0.51$) ข้อที่ 27 (ท่านเข้าร่วมการตรวจสอบสภาพประจำปีของบริษัทจัดขึ้น) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.62$) และข้อที่ 24 (ท่านได้รับการบริการในการตรวจสอบสภาพพนักงานเป็นประจำทุกปี) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	SD	อันดับ
1. ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน	3.92	1.08	4
2. ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และ อุปกรณ์	4.21	1.11	2
3. ด้านสภาพแวดล้อม	3.95	1.16	3
4. ด้านการจัดการ	4.42	0.83	1
ภาพรวม	4.13	1.05	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 1.05$) ส่วนพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมรายด้านแบ่งเป็น ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.83$) และด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 1.11$) อยู่ในระดับดีมาก และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 1.16$) และด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 1.08$) อยู่ในระดับดี

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	
	r	Sig.
พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	0.102	0.122

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม
ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานไม่มี
ความสัมพันธ์กัน ($r = 0.102$, $Sig = 0.122$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ พนักงานฝ่ายผลิตของบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี จำนวน 230 คน แบ่งเป็น พนักงานรายเดือน 4 คน พนักงานรายชั่วโมง 148 คน พนักงานชั่วคราวของบริษัท 15 คน และพนักงานชั่วคราวของผู้รับเหมาช่วง 63 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน สรุปได้ว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานยังดีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านแบ่งเป็น 1) ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับดี 2) ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 3) ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี และ 4) ด้านการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี สามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี พบว่า พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมยังดีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย ซึ่งระดับความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการลำดับความสำคัญ เช่น การเรียนรู้ และจดจำวิธีการปฏิบัติงาน ที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก การสังเคราะห์วิธีการปฏิบัติงานจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและปลอดภัย เรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือ เครื่องจักรอย่างเข้าใจ เป็นต้น ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีบลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ซึ่งแบ่งระดับความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive domain) ออกเป็น 6 ระดับ คือ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเข้าใจ (Comprehensive) 3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) 4) การวิเคราะห์ (Analysis) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6) การประเมินผล (Evaluation)

2. พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านแบ่งเป็น 1) ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากพนักงานมีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่หัวหน้างานกำหนดไว้เป็นประจำ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอน รวมไปถึงการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้งเมื่อเข้าในบริเวณที่บริษัทกำหนดและในระหว่างปฏิบัติงาน และการไม่หยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงานจนขาดสมาธิ เป็นพฤติกรรมด้านความปลอดภัยที่ดีที่พนักงานปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งเป็นส่วนช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ 2) ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งพนักงานสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอย่างเหมาะสมกับประเภทของเครื่องจักรที่ใช้งาน มีการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนเริ่มงานเสมอ และการศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องจักร อย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนเริ่มงาน เป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดจากการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ถือเป็นพฤติกรรมด้านความปลอดภัยที่สำคัญเป็นอันดับต้นในการปฏิบัติงาน

3) ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งผลจากการที่บริษัทจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็น การให้บริการน้ำดื่มอย่างเพียงพอ การจัดให้มี ถึงขยะสำหรับแยกประเภทขยะอันตรายต่าง ๆ รวมถึงการจัดกิจกรรม 5ส ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในทุก ๆ วัน ฯลฯ ทำให้สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเหมาะสม มีระเบียบเรียบร้อย ลดสภาวะความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ และ 4) ด้านการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งบริษัทได้ให้ความสำคัญกับการจัดการทางด้านความปลอดภัย มีการติดป้ายเตือนอันตรายต่าง ๆ ในบริเวณบริษัท เพื่อให้พนักงานปฏิบัติตาม รวมถึงบริษัทจัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี และพนักงานได้รับการตรวจสุขภาพอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยให้กับพนักงานอีกทางหนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ผลที่ได้สอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของ บ็อบ ฟิเรนซ์ (Firenze system Model) (ศิริชัย จันทรสิงห์, 2539) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบของสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุว่ามีด้วยกัน 3 ส่วน คือ 1) คนหมายถึงการปฏิบัติงานของพนักงาน ความเอาใจใส่ในการเรียนรู้ รับข่าวสารด้านความปลอดภัยจากบริษัท รวมถึงหัวหน้างาน 2) อุปกรณ์เครื่องจักรหมายถึงความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรที่พนักงานใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะหากอุปกรณ์เครื่องจักรขาดการบำรุงรักษาที่ดีอาจจะเกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานได้ และ 3) สิ่งแวดล้อมหมายถึงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยพนักงานต้องปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสม เช่น ปราศจากกลิ่นสารเคมี มีแสงสว่างที่เพียงพอ อากาศไม่ร้อนจนเกินไป เป็นต้น และการจัดการด้านความปลอดภัยที่เป็นอีกหนึ่งสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานตามแนวคิดเรื่องอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน (วิวรรธน์กร สวัสดิ์, 2547) ซึ่งหมายถึงการบริหารจัดการของสถานประกอบการในการวางแผนงานด้านความปลอดภัย การกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย การจัดทำป้ายประกาศหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัย

ในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน พบว่าทั้งสองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสุรพล พยอมแย้ม (2541, หน้า 25-26) ได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดพฤติกรรมว่ามี 3 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการรับรู้ 2) กระบวนการคิดและเข้าใจ และ 3) กระบวนการแสดงออก ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการที่พนักงานแสดงออกถึงพฤติกรรม อาจมาจากการได้รับข่าวสาร คำบอกเล่า หรือคำสั่งของหัวหน้างาน โดยขาดกระบวนการคิด วิเคราะห์และการทำความเข้าใจในการปฏิบัติงาน แต่อาศัยความชำนาญ

ความเคยชิน ปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้า จึงทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยจะเห็นได้ว่าพนักงานยังมีระดับความรู้ความเข้าใจที่ดีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย จึงควรจัดให้มีการบรรยายพิเศษ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของพนักงาน อาจเชิญวิทยากรภายในหน่วยงานหรือจากภายนอกก็ได้ มาให้ข้อแนะนำแก่ผู้บริหาร หัวหน้างานหรือพนักงานของบริษัทนั้น อาจจัดขึ้นปีละครั้ง หรือ 2 ปีครั้งตามความเหมาะสม มีการเผยแพร่บทความในวารสาร เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายแก่พนักงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการกระจายเสียงบทความ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โดยการส่งเสียงตามสายภายในบริเวณบริษัทหรือโรงอาหาร คณะกรรมการความปลอดภัยนำบทความเกี่ยวกับความปลอดภัยออกเสียงตามสาย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่พนักงาน รวมทั้งมาตรการแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจริงในบริเวณบริษัทด้วย

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งรายด้านเป็น ดังนี้

1 ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานยังพบว่าบางครั้งเมื่อพนักงานมีสภาพร่างกายผิดปกติหรือไม่พร้อมปฏิบัติงาน พนักงานยังคงฝืนที่จะปฏิบัติงานที่ใช้เครื่องจักรอยู่ ดังนั้นจึงควรมีการสื่อสารหรือทำความเข้าใจกับพนักงานในการตรวจสอบความพร้อมด้านสภาพร่างกายของตนเองก่อนเริ่มปฏิบัติงาน เมื่อพนักงานมีสภาพร่างกายที่ไม่พร้อมควรจะมีการแจ้งให้หัวหน้างานรับทราบเพื่อพิจารณาว่าควรพักผ่อนก่อนปฏิบัติหรือปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายในขณะนั้น

2 ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ พนักงานยังคงอาศัยความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยไม่ระมัดระวัง ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ไม่ถูกต้อง

หรือลดขั้นตอน เพื่อให้งานสำเร็จเร็วขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการอบรมหรือบรรยายพิเศษสำหรับพนักงานใหม่ รวมถึงมีการรณรงค์ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อาจมีการกำหนดเป้าหมายด้านความปลอดภัยลงในการประเมินผลโบนัสปลายปี เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าเทียบเท่ากับผลผลิตที่ได้

3 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าบางครั้งพนักงานบางคนยังคงปฏิบัติงานในบริเวณที่มีกลิ่นและสัมผัสกับสารเคมีโดยตรง จึงควรจัดให้มีการให้ความรู้ทางด้านการใช้สารเคมีแต่ละชนิดให้กับแผนกหรือตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้อง อาจจัดให้มีป้ายบ่งชี้สารเคมีแต่ละชนิด รวมถึงวิธีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย และมีการจัดพื้นที่ให้เหมาะสม มีการระบายอากาศให้ถ่ายเทได้สะดวก มีการควบคุมปริมาณสารเคมีตกค้าง เพื่อป้องกันอันตรายที่จะส่งผลกระทบต่อพนักงาน

4 ด้านการจัดการ พบว่าบางครั้งพนักงานอาจไม่ได้รับคำปรึกษาด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในบริษัทอย่างเพียงพอ จึงควรจัดให้มีการสนทนาความปลอดภัยเพื่อเป็นการอภิปรายเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการสนทนา จากหัวหน้างาน หรือคณะกรรมการความปลอดภัยร่วมสนทนา เล่าเหตุการณ์ที่เกิดอุบัติเหตุ บอกถึงสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเปิด โอกาสให้มีการซักถาม ทำให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ และได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปดำเนินการต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นบริษัทควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพนักงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และมีจิตสำนึกที่ดีที่จะปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย โดยสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ ซึ่งสามารถพิจารณาเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์และความพร้อมของสถานประกอบการดังนี้

1. การจัดนิทรรศการ บริษัทสามารถจัดทำภาพชุดนิทรรศการ โดยการนำเอาภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น สถิติการประสบอันตรายของพนักงาน ระบุสาเหตุ ผลเสียหาย และวิธีการป้องกันแก้ไข นิทรรศการสามารถจัดแสดงในวันแห่งความปลอดภัย สัปดาห์ความปลอดภัย หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์เพื่อให้พนักงานเกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย และทำให้พนักงานในบริษัทเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นจำนวนมาก

2. การบรรยายพิเศษ จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของพนักงาน อาจเชิญวิทยากรภายในหน่วยงานหรือจากภายนอกก็ได้ มาให้ข้อแนะนำแก่ทั้งผู้บริหาร หัวหน้างานหรือพนักงานของบริษัทนั้น เพื่อปลูกจิตสำนึกให้พนักงานปฏิบัติตามกฎแห่งความปลอดภัยจนเกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงสุด อาจจัดขึ้นปีละครั้ง หรือ 2 ปีครั้งตามความเหมาะสม

3. การสนทนาความปลอดภัย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จัดในรูปของการประชุม การพูดคุย หรือการอภิปรายเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการสนทนา จากหัวหน้างาน หรือคณะกรรมการ ความปลอดภัยมาร่วมสนทนา เล่าเหตุการณ์ที่เกิดอุบัติเหตุ บอกถึงสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ทำให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ และได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปดำเนินการต่อไป

4. การประกวดคำขวัญความปลอดภัย เป็นกิจกรรมจัดให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ โดยการพัฒนาจิตสำนึกและทัศนคติของพนักงานในรูปข้อความหรือคำขวัญที่เป็นการเตือนให้เกิดความระมัดระวัง หรือเสริมสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ซึ่งบริษัทจะเป็นผู้กำหนดกติกาและของรางวัลเอง

5. การประกวดภาพโปสเตอร์ เป็นการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกิดจากพนักงานเอง เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ส่วนกติกาของการประกวดบริษัทสามารถกำหนดได้เอง อาจจะนำภาพของผู้ประกวดทั้งสามอันดับ ติดประกาศทั่วไปตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ภายในบริษัท

6. การประกวดการรายงานสภาพงานที่ไม่ปลอดภัย เพื่อให้พนักงานได้สำรวจสภาพการปฏิบัติงาน ค้นหาจุดที่ไม่ปลอดภัย ทำการถ่ายภาพเสียงนั้น เสนอภาพและรายงานลำดับเหตุการณ์ รวมถึงข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือก สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย

7. การประกวดความสะอาด เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรม 5ส เพื่อความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่ง่ายและก่อให้เกิดสภาพอนามัยที่ดีแก่พนักงานและผู้บริหาร อันนำไปสู่ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

8. การจัดหาวิดีโอความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่บริษัทจัดพร้อมกับนิทรรศการในวัน หรือสัปดาห์ความปลอดภัย หรือประชุมพนักงานประจำเดือน โดยนำวิดีโอความปลอดภัยไปฉายให้พนักงานดู เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติที่ดีแก่พนักงาน

9. การรณรงค์การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เพื่อให้พนักงานเกิดการตระหนักถึงความจำเป็นของอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย และสวมใส่เป็นประจำในขณะที่อยู่ในพื้นที่ที่จำเป็น โดยบริษัทอาจทำป้ายประกาศ หรือให้รางวัลแก่พนักงานที่สวมใส่ถูกต้องและครบถ้วน

10. การรณรงค์กิจกรรม 5ส บริษัทควรจัดทำกิจกรรม 5ส และจัดให้มีการตรวจ 5ส ทุกพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน โดยผู้บริหารระดับสูง เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและปฏิบัติกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

11. การรณรงค์ด้วยโปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัย เพื่อเป็นการเตือนให้ระวัง และสามารถสร้างจิตสำนึกของพนักงานให้เกิดความตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น
12. การรณรงค์ลดอุบัติเหตุเป็นศูนย์ด้วย KYT สถานประกอบการสามารถดำเนินการโดยใช้เทคนิค KYT ด้วยวิธีการฝึกอบรมพนักงานเพื่อให้ยังรู้อันตรายที่อาจจะเกิด และให้มีการย้ำเตือนตนเอง เพื่อให้สามารถลดอุบัติเหตุให้เป็นศูนย์
13. การทำแผ่นป้ายแสดงสถิติอุบัติเหตุหรือป้ายประกาศ โดยจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่ แสดงสถิติอุบัติเหตุ หรือป้ายประกาศกิจกรรมด้านความปลอดภัยติดไว้หน้าบริษัทในตำแหน่งที่เห็นได้ชัด หรือบางแห่งอาจติดไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ เพื่อให้พนักงานมีจิตสำนึกให้ความร่วมมือในการลดสถิติของอุบัติเหตุ
14. การตอบปัญหาชิงรางวัล บริษัทอาจจัดให้มีการตอบปัญหาชิงรางวัลในช่วงงาน สัปดาห์ความปลอดภัยของสถานประกอบการ หรือในวารสารประจำเดือนของบริษัท โดยอาจจัดให้มีการตอบปัญหาจากภาพนิทรรศการ หรือเอกสารที่แจกในงาน หากจุดอันตรายจากภาพเหตุการณ์จริง และมอบรางวัล
15. การกระจายเสียงบทความ เป็นการประชาสัมพันธ์โดยการส่งเสียงตามสายภายใน บริเวณบริษัทหรือโรงอาหาร คณะกรรมการความปลอดภัยนำบทความเกี่ยวกับความปลอดภัยออกเสียงตามสาย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่พนักงาน รวมทั้งมาตรการแก้ไขสภาพการปฏิบัติงาน จากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจริงในบริเวณบริษัทด้วย
16. การเผยแพร่บทความในวารสาร ที่จัดทำเพื่อการประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายแก่พนักงาน หรือบุคคลภายนอก โดยสามารถนำบทความเกี่ยวกับความปลอดภัยไปตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น
17. การทัศนศึกษาในบริษัทอื่น เพื่อให้ได้มีโอกาสไปเห็นสภาพการปฏิบัติงาน ในบริษัทอื่นที่ดีเด่น เพื่อนำมาปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานเพิ่มเติม เพื่อเป็นกระตุ้นให้พนักงานมีความใส่ใจ มีความตระหนักถึงการทำงานอย่างปลอดภัย และเพื่อเป็นการพัฒนาระดับความรู้ความเข้าใจของพนักงานให้มีเพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน ทำการบันทึกสถิติของการเกิดอุบัติเหตุในทุก ๆ ครั้ง เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ และหาวิธีและแนวทางการป้องกันแก้ไขที่สามารถปฏิบัติได้จริง

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่สามารถอธิบายพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานให้ได้มากยิ่งขึ้น เช่น แรงจูงใจในการทำงาน บุคคลที่เป็นสิ่งแวดล้อมในสังคม ทั้งคนในครอบครัวที่เป็นสังคมภายนอกและเพื่อนร่วมงานที่เป็นสังคมภายใน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2558). *สถานการณ์การดำเนินงานด้านความปลอดภัยและ
ชีวอนามัยของประเทศไทย ปี 2558*. กรุงเทพฯ: พินนาเคิล แอดเวอร์ไทซิ่ง.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2543). *5 ส.สู่ความหมาย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย.
- กรวิกา หาระสาร และจิตรพรรณ ภูษาภักดีภพ. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตใน โรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน
รถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2544). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: อักษรวิทยา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *หลักสถิติ (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2546). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มานิชฐา ก้องกวิน. (2551). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตคัดแปลงพันธุกรรมของประชาชน
ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การจัดการสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- ฉันทนา จันทวงศ์ และอารีรัตน์ สัจจรวงษ์พนา. (2544). *การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
การเป็นโรคกระดูกโปร่งบางของสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือนและวัยสูงอายุ*.
ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวลิต อาคมชน. (2537). *การบริหารความปลอดภัยในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: พิงแณศ พรินติ้ง
เซ็นเตอร์.
- ชูดา จิตพิทักษ์. (2525). *พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น (ครั้งที่พิมพ์ 2)*. กรุงเทพฯ: สารมวลชน.
- ฉัตรณีย์ แผนสมบูรณ์. (2548). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานในศาลชั้นต้นของผู้พิพากษาอาวุโส*.
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนพล สัมครการ. (2550). *ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังเข้าร่วม โครงการ
ประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ: ศึกษากรณีผู้เข้าอบรมพลังกายทิพย์
เพื่อสุขภาพ กรมขนส่งทางอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทางอากาศ*. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการจัดการ), คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.

- ธรรมรักษ์ ศรีมารุต. (2555). พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิต. เข้าถึงได้จาก: <http://www.safety-stou.com>.
- ธีระ รามสูต. (2535). แนวคิดและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- นลินี ประทับสร. (2543). ภาวะผู้ความรู้ ที่สนใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของหัวหน้างานระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรม ประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพจิตร บุญยานุเคราะห์. (2534). นิยามและบทบาทของวิศวกรรมความปลอดภัย. วารสาร โรงงาน, 10, 50-54.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). การบริหารงานความปลอดภัย เล่ม 2 : หน่วยที่ 9-15. เข้าถึงได้จาก: <http://www.safety-stou.com/UserFiles/File/test%20safety.pdf>
- ยุทธนา แซ่เตียว. (2547). การวัด การวิเคราะห์ การจัดการความรู้:สร้างองค์การอัจฉริยะ. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- ยุวดี ไวกะโชติ. (2535). ความรู้และทัศนคติต่อทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในเขตฟิ่งฟิ่งป่า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- ลิขิต กาญจนารณ. (2525). จิตวิทยาพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วไลพร ฤทธิโย. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย:กรณีศึกษาพนักงานโรงงานผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2542). วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น.

- วิทิต กมรัตน์. (2552). *ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการบริษัท อติดยา เฮอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น)*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วิวรรณกร สวัสดิ์. (2547). *บทวิจัยการเกิดอุบัติเหตุในสถานประกอบการ*. เข้าถึงได้จาก:
http://www.npcse.co.th/npc_date/npc_previews.asp?id_head=5&id_sub=17&id=793
- ศิริชัย จันทสิงห์. (2539). *มาตรการบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมใจ ลักษณะ. (2542). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมถวิล เมืองพระ. (2537). *การศึกษาดูแลความปลอดภัยของพนักงานในระดับปฏิบัติการ เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะเครื่องจักรและอุปกรณ์ เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย). (2554). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน*. เข้าถึงได้จาก
http://www.shawpat.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=219:๒๕๕๖-%๐๓-๑๕-%M-%S&catid=51:-m---m-s&Itemid=202
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2558). *รายงานสรุปสถานะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. กระทรวงอุตสาหกรรม.
- สำราญ ศรีคำมูล. (ม.ป.ป.) *ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม*. เข้าถึงได้จาก:
http://www.baanjommyut.com/library_3/extension-2/ethics/05_4.html
- สุดารัตน์ วิชัยรัมย์. (2552). *ปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้าง*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

- สุรเกียรติ์ ชูตะฐาน. (2538). *ความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรัชย์ ตริยศิลานันท์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุรพล พยอมรัมย์. (2541). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุริวัลย์ ใจกล้า. (2557). *พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทเอสไอ อินเทอร์เน็ตคอนเนคส์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวนีย์ เผ่าเมือง. (2554). *พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ซีทีเอส อิเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย)*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการวิศวกรรมธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- แสงจันทร์ โสภากาล. (2550). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนตำบล*. เลย: คณะสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Cronbach, L. J. (1963). *Educational psychology*. New York: Harcourt Brace And World.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการศึกษาครั้งนี้ผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัททุกคน

2. คำตอบในแบบสอบถามที่ท่านตอบจะไม่มีการนำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคลต่อองค์กร แต่จะนำเสนอเป็นภาพรวมทั้งหมด และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการปฏิบัติงานหรือหลักฐานผู้มั่งคั่งของท่าน

3. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการ

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ที่มา : แบบทดสอบจากเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการบริหารงานความปลอดภัย

สาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. คุณเพิ่งเข้าทำงานวันแรกในโรงงานหัวหน้าได้มอบหมายให้คุณทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กับที่คุณเคยทำมาก่อน (สถานที่ทำงานเก่า) แต่คุณไม่แน่ใจว่าจะทำงานกับเครื่องจักรนั้นได้ หัวหน้างานเข้าใจว่าคุณมีประสบการณ์มากกว่าที่คุณมีจริง ๆ ดังนั้นเขาจึงสั่งให้คุณเริ่มทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วเขาก็เดินจากไป คุณจะทำอย่างไร

- ก. เปิดสวิตช์เริ่มเดินเครื่องจักร เพราะคุณทราบดีว่าคุณจะต้องคุ้นเคยกับเครื่องจักรตัวใหม่นี้ภายในไม่ช้า
- ข. เรียกหัวหน้างานกลับมา และบอกเขาว่า คุณยังไม่ทราบวิธีการทำงานกับเครื่องจักรที่กำลังได้รับมอบหมายให้ทำ
- ค. มองคนข้าง ๆ ที่ทำงานกับเครื่องจักรซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเครื่องจักรของคุณแล้วพยายามทำตามเขา

2. มีชายผู้หนึ่งกำลังคุมเครื่องจักรทำงานอยู่ใกล้ ๆ คุณ ขณะนั้นชายอีกคนหนึ่งต้องการจะหยอกล้อกับชายผู้นั้น จึงได้เอาหนังสือตึกเล่มเข้าที่ใบหูของชายผู้ที่กำลังทำงานกับเครื่องจักร คุณจะทำอย่างไร

- ก. รีบเดินเข้าไปหาชายคนที่กำลังเล็งหนังสือแล้วพยายามบอกให้เขาหยุดการล้อเล่นนั้น ก่อนที่เขาจะยิงหนังสือออกไป
- ข. ตะโกน “หยุด” ให้ดังที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ค. รู้สึกสนุกสนานกับการล้อเล่นแบบนี้ เพราะคุณแล้วไม่น่าจะมีอันตราย

3. คุณได้รับมอบหมายให้ขนของกองใหญ่ไปไว้ในห้องเก็บของให้เสร็จภายในเวลาที่เที่ยง คุณได้เริ่มทำงานตั้งแต่เช้าด้วยดีมาตลอด ขณะที่เหลือเวลาอีก 10 นาที จะถึงเวลารับประทานอาหารเที่ยง ของที่เหลือต้องใช้เวลาอีกประมาณครึ่งชั่วโมงจึงจะขนเสร็จ หันไปรอบ ๆ ก็ไม่มีใครช่วยคุณได้ คุณจะทำอย่างไร

- ก. รีบขนของที่เหลือใส่รถบรรทุกเพิ่มมากขึ้นเป็นสองเท่า และทำงานเร็วขึ้นเป็นสองเท่าของการทำงานปกติ
- ข. อยู่ทำงานให้เสร็จ โดยยอมไปรับประทานอาหารเที่ยงช้าไปครึ่งชั่วโมง
- ค. หยุดขนของตอนเที่ยงตรง ไปรับประทานอาหารแล้วกลับมาทำงานใหม่ ยอมเสี่ยงที่จะถูกหัวหน้างานดุ

4. คุณได้รับโทรศัพท์เรียกให้ไปทำงานในวันหยุดอย่างกะทันหันเพียงคนเดียว เพื่อให้ยกของลงจากรถบรรทุก ขณะที่คุณทำงานนั้นต้องพบกับสิ่งที่ไม่ดีซึ่งมีน้ำหนักมาก และรูปร่างเทอะทะ คุณไม่แน่ใจว่าจะยกคนเดียวได้ คนที่อยู่ข้าง ๆ คุณขณะนั้นมีเพียงผู้จัดการโรงงานเพียงคนเดียว ซึ่งคุณก็รู้สึกเกรงอยู่ชนิด ๆ คุณจะทำอย่างไร

- ก. ขนของลงจากรถบรรทุกนั้นทั้งหมดเท่าที่คุณจะทำได้ แล้วทิ้งสิ่งไม่อันนั้นไว้ให้คนงานผลัดอื่นมาขนลง
- ข. ถามผู้จัดการโรงงานว่า เขาพอจะช่วยคุณยกสิ่งไม่นั้นได้ไหม
- ค. รวบรวมพลังทั้งหมด แล้วเอาหลังดันสิ่งไม่นั้นให้เคลื่อนไปเรื่อย ๆ

5. มีรอยของคันหนึ่งวิ่งผ่านหน้าคุณไป เผอิญคุณเหลือบไปเห็นว่ารอยคันนั้นทำน้ำมันหล่อลื่นหกลงพื้นที่ใช้สัญจรนั้น คุณจะทำอย่างไร

- ก. ส่งข่าวให้คนทำความสะอาดทราบ แล้วยืนใกล้ ๆ บริเวณนั้นเพื่อคอยบอกคนอื่นที่ผ่านไปให้ระวังตัว รอจนกว่าคนทำความสะอาดจะมาเช็ดน้ำมันนั้น
- ข. ปลอ่ยน้ำมันทิ้งไว้ เพราะคิดว่ามันคงจะไม่ทำความสะอาดเดือดร้อนให้ใครเมื่อคนทำความสะอาดพบเข้า เขาก็จะเช็ดให้เรียบร้อยเอง
- ค. รีบเดินไปหาผ้ามาเช็ดด้วยตนเอง

6. คุณมีความจำเป็นที่จะต้องทำงานอย่างรีบเร่งด่วนงานหนึ่ง ซึ่งเป็นผลทำให้สถานที่ทำงานของคุณสกปรกกรุงรัง คุณทราบดีแต่ต้องรีบทำงานให้เสร็จ ทันใดนั้นนายจ้างของคุณเดินผ่านมา เมื่อเขาเห็นสภาพเช่นนั้น เขาก็แสดงความไม่พอใจออกมาแล้วตะโกนว่า “คุณเห็นไหมมีอะไรที่ไม่เรียบร้อย ทำไมจึงปลอ่ยสถานที่ทำงานให้เห็นเช่นนี้ รีบทำความสะอาดโดยเร็ว” คุณจะทำอย่างไร

- ก. หยุดทำงานทั้งหมด แล้วรีบทำความสะอาด ทั้ง ๆ ที่ไม่แน่ใจว่างานเร่งด่วนนั้นจะต้องไม่เสร็จภายในกำหนด
- ข. บอกนายจ้างให้ตัดสินใจเอาว่า จะเอาผลผลิตหรือเอาโรงงานสะอาด
- ค. ให้เหตุผลนายจ้างว่า กลัวงานไม่เสร็จ จึงไม่ได้ทำความสะอาด เมื่องานเสร็จแล้วจะลงมือทำความสะอาดทันที

7. คุณเป็นนักเพาะกายที่มีกล้ามเนื้อใหญ่โตและสง่างาม เป็นที่นำภูมิใจยิ่งนักและยังเป็นนักยกน้ำหนักสมัครเล่นด้วย วันหนึ่งมีคนมาท้าพนักให้ยกน้ำหนักในเวลาพักรับประทานอาหาร โดยใช้ที่ยกน้ำหนักเหล็กที่มีรูปร่างเทอะทะ ทำให้ถือ หรือยกลำบาก ซึ่งเป็นเจตนาของผู้ท้าพนักที่จะทำให้การพนักยกน้ำหนักนั้นสนุกสนานยิ่งขึ้น เพื่อนสนิทของคุณหลายคนช่วยกันสนับสนุนให้คุณรับคำท้าพนัก เพราะแน่ใจว่าคุณต้องชนะ คุณจะทำอย่างไร

ก. บอกผู้มาทำพินัยว่า คุณจะรับคำทำนั้นก็ต่อเมื่อใช้อุปกรณ์ยกน้ำหนักจริง ๆ (คัมเบล)

ข. แกล้งป่วยเมื่อวันแข่งขันมาถึง

ค. รับคำทำทันที เพราะเกียรติและชื่อเสียงของการเป็นนักเพาะกายของคุณนั้นสำคัญมาก ไม่ว่าจะยกน้ำหนักอะไร

8. คุณเป็นช่างไฟฟ้าประจำโรงงาน ตอนบ่ายวันหนึ่งภายหลังจากอาหารเที่ยงมีเหตุขัดข้องสายไฟฟ้า ทำให้ไฟดับ เลยต้องทำให้หยุดงานส่วนสำคัญของโรงงานทั้งหมด ผู้จัดการโรงงานจึงเรียกให้คุณไปแก้ไขด่วน คุณก็ปฏิบัติตามโดยใช้บันไดปีนขึ้นไปซ่อมสายไฟ ขณะยืนทำงานอยู่บนบันไดนั้น คุณรู้สึกมีศีรษะและรู้สึกเจ็บบริเวณที่ท้องและหน้าอก คุณคิดว่าคงจะเนื่องมาจากอาหารไม่ย่อย แต่ก็ไม่แน่ใจ ปกติที่โรงงานก็มีช่างไฟอีกคนหนึ่ง แต่เผอิญเขาลาพักร้อน คุณจะทำอย่างไร

ก. ลงจากบันไดมากินยาช่วยย่อยอาหาร รอสักครู่แล้วปีนบันไดขึ้นไปทำงานต่อ

ข. บอกหัวหน้างานว่าคุณรู้สึกไม่สบายทั้ง ๆ ที่ทราบดีว่าหัวหน้างานอาจจะส่งคุณไปหาแพทย์หรือให้กลับบ้าน งานทั้งโรงงานก็ต้องหยุดชะงัก จนกว่าจะหาช่างคนใหม่มาซ่อมไฟฟ้าแทนคุณ

ค. เลิกกังวลเกี่ยวกับการรู้สึกไม่สบาย รีบสนใจการซ่อมไฟฟ้านั้นต่อไป

9. หลังอาหารเที่ยงวันหนึ่ง คุณต้องรีบกลับไปทำงานเลยไม่มีเวลาสูบบุหรี่ในห้องอาหาร ขณะที่คุณทำงานอยู่นั้นก็อยากสูบบุหรี่ขึ้นมา ในสถานที่ทำงานของคุณมีป้ายปิดประกาศไว้ว่า “อันตราย ห้ามสูบบุหรี่” เท่าที่คุณทราบดีแล้วไม่น่าจะมีอันตรายอะไรในบริเวณนั้น และยิ่งกว่านั้น นายจ้างก็ไม่มาทำงาน เพราะไปตากอากาศ คุณจะทำอย่างไร

ก. จุดบุหรี่สูบทันที เพราะคิดว่าบุหรี่เพียงมวนเดียวไม่น่าจะทำให้เกิดอันตรายอะไรขึ้นมาได้

ข. ตัดสินใจยอมอดบุหรี่ไว้ ทั้ง ๆ ที่คุณจะต้องนึกถึงตลอดเวลา

ค. จุดบุหรี่สูบ เพราะว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ก็เคยขโมยสูบมาแล้ว แต่ก็ไม่เห็นมีอะไรเกิดขึ้น

10. คุณทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีที่เป็นอันตราย คุณมีหน้าที่เทโซดาไฟซึ่งมีโอกาที่จะกระเด็นได้ คุณได้ถูกสอนให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายโดยใส่เครื่องป้องกันหน้าในขณะที่เทโซดาไฟ วันหนึ่งปรากฏว่าเครื่องป้องกันหน้าของคุณเกิดหายไป คุณจะทำอย่างไร

ก. ลงมือทำงานโดยใช้ความระมัดระวังให้ดีที่สุด

ข. มองรอบ ๆ ตัวเพื่อหาสิ่งทดแทนเครื่องป้องกันหน้า พบว่ามีแว่นตาเล็ก ๆ อยู่อันหนึ่งซึ่งพอจะใส่ปิดบังเฉพาะลูกตาได้ พอใส่เสร็จก็ลงมือทำงาน

ก. ไม่ยอมทำงานโดยไม่มีเครื่องป้องกันหน้า

11. คุณเป็นพนักงานใหม่ และกำลังถูกฝึกให้ทำงานประกอบวัสดุชิ้นส่วนที่ซับซ้อนชนิดหนึ่ง หลังจากนั้น 2-3 วัน คุณก็พบว่าคุณมีวิธีการทำงานที่ปลอดภัยกว่าที่ถูกสอนมาแต่การทำงานนั้นจะช้าลงเล็กน้อย คุณจะทำอย่างไร

ก. ขอร้องให้หัวหน้างานเปลี่ยนคุณไปอยู่แผนกอื่น

ข. ลงมือทำงานตามวิธีเก่าต่อไป เพราะว่ามันเป็นวิธีที่ดีพอแล้ว และเรื่องอะไรที่จะต้องไปขัดเขา

ค. แนะนำให้หัวหน้างานลองทำตามวิธีใหม่ของคุณ

12. วันหนึ่งคุณกลับถึงบ้านหลังจากเสร็จงานจากโรงงานแล้ว พบว่าบรรยากาศในบ้านช่างเคร่งเครียดเสียเหลือเกิน เพราะว่าบุตรชายอายุ 3 ขวบ ซึ่งเป็นที่รักของคุณนั้นสิริষะบวมปูดออกมา ภรรยาคุณได้แจ้งให้ทราบว่าคุณชายแสนคนนั้นตกจากบันไดที่ไม่มีราวกันลงมาที่พื้นเพอญูโซคดิเหลืออีก 2-3 ชั้น จะถึงพื้นแล้ว ลูกจึงเจ็บเพียงเล็กน้อย คุณจะทำอย่างไร

ก. เข้าไปปลอบขวัญลูกชายแล้วเตือนลูกว่าคราวหน้าเวลาขึ้นบันไดให้ระมัดระวังมากกว่านี้

ข. บอกภรรยาว่าคุณหล่อนมีหน้าที่รับผิดชอบความปลอดภัยของลูกในขณะที่คุณไปทำงานนอกบ้าน ดังนั้นจึงเป็นภาระที่หล่อนจะต้องดูแลลูกชายให้ใกล้ชิด

ค. หาทางทำราวบันไดโดยเร็ว ถึงแม้ว่าจะทำให้บ้านราคาแพงของคุณเสียความสวยงามลงไปบ้าง

13. คุณเป็นพนักงานขับรถของบริษัท วันหนึ่งบริษัทฯ ได้จัดให้ภาพยนตร์มาฉายให้พนักงานได้ชม ภาพยนตร์นั้นเกี่ยวกับวิธีการขับรถยนต์ให้ปลอดภัยวิธีใหม่ เวลานั้นอยู่ในเวลาทำงานของบริษัท คุณจะทำอย่างไร

ก. ไปชมภาพยนตร์นั้นทั้ง ๆ ที่รู้ว่าตนเองเป็นนักขับรถที่ดีอยู่แล้ว

ข. ไปชมภาพยนตร์เพื่อถือโอกาสนอนหลับ

ค. ไม่เข้าชมภาพยนตร์เพราะแน่ใจว่าคุณเป็นนักขับรถที่ดีอยู่แล้ว

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการ

คำชี้แจง ท่านมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างไรเลือกตอบเพียง 1 ช่อง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ประจำ	มีค่าเท่ากับ 5	หมายถึง	ท่านปฏิบัติแบบนี้เป็นประจำ
บ่อยครั้ง	มีค่าเท่ากับ 4	หมายถึง	ท่านปฏิบัติแบบนี้บ่อยครั้ง
บางครั้ง	มีค่าเท่ากับ 3	หมายถึง	ท่านปฏิบัติแบบนี้บางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	มีค่าเท่ากับ 2	หมายถึง	ท่านปฏิบัติแบบนี้นาน ๆ ครั้ง
ไม่เคย	มีค่าเท่ากับ 1	หมายถึง	ท่านไม่เคยปฏิบัติแบบนี้เลย

ข้อ	พฤติกรรมความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.	ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน เมื่อพบว่าตัวท่านเองมีสภาพร่างกายผิดปกติหรือไม่พร้อมปฏิบัติงาน ท่านจะไม่ฝืนปฏิบัติงานที่ใช้เครื่องจักร					
2.	ในขณะที่ปฏิบัติงานท่านทำการเล่นหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงาน จนขาดสมาธิ					
3.	ทุกครั้งที่คุณปฏิบัติงานท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่หัวหน้างานกำหนดไว้					
4.	ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้งเมื่อเข้าไปในบริเวณที่บริษัทกำหนดและในระหว่างปฏิบัติงาน					
5.	ท่านได้เข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัยตามที่บริษัทกำหนด					
6.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น					
7.	ท่านเดินในช่องทางที่บริษัทจัดให้เดิน ไม่เดินล้ำเข้าไปในเส้นทางของรถโฟล์คลิฟท์					
8.	ท่านใช้โทรศัพท์ในขณะที่ปฏิบัติงาน					

ข้อ	พฤติกรรมความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
9	ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ ท่านมีการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนเริ่มงานเสมอ					
10.	ในการปฏิบัติงาน หากท่านพบว่าเครื่องมือเครื่องจักรผิดปกติ ท่านมักแก้ไขเอง					
11.	ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันให้เหมาะสมกับประเภทของเครื่องจักรที่ใช้งาน					
12.	ท่านทำการศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องจักร อย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนเริ่มงาน					
13.	ท่านปฏิบัติงาน โดยอาศัยความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยไม่ระมัดระวัง ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ไม่ถูกต้องหรือลัดขั้นตอน เพื่อให้งานสำเร็จเร็ว					
14.	ด้านสภาพแวดล้อม ท่านให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม 5ส ทุกวันในช่วงเวลาที่บริษัทกำหนดไว้					
15.	ท่านปฏิบัติงานในที่ที่มีอากาศร้อนและไม่มีระบบระบายอากาศที่ดี					
16.	ท่านมีส่วนร่วมกับบริษัทในการจัดการพื้นที่บริเวณรอบ ๆ พื้นที่การผลิตอย่างเป็นระเบียบและสะอาด					
17.	ท่านมักจะนำสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานมาวางกีดขวางเครื่องจักรหรือบริเวณที่ปฏิบัติงาน					
18.	ท่านปฏิบัติงานในบริเวณที่ปราศจากกลิ่นและไม่สัมผัสกับสารเคมีโดยตรง					
19.	ท่านแยกขยะอันตราย เช่น ถังน้ำมัน ขวดน้ำยาที่ใช้ในการผลิต กระป๋องสี ฯลฯ และทิ้งลงในถังขยะที่ถูกประเภท					

ข้อ	พฤติกรรมความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
20.	ท่านได้รับบริการน้ำดื่มอย่างเพียงพอต่อความต้องการตามที่บริษัทจัดไว้ให้					
21.	ด้านการจัดการ ท่านได้ปฏิบัติตามป้ายเตือนอันตรายต่าง ๆ ที่บริษัทกำหนดไว้					
22.	ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมด้านความปลอดภัยมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน					
23.	ท่านมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการตรวจสอบความปลอดภัยของแต่ละพื้นที่การผลิตเป็นประจำทุกเดือน					
24.	ท่านได้รับบริการในการตรวจสอบสภาพพนักงานเป็นประจำทุกปี					
25.	ท่านได้รับคำปรึกษาด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในบริษัท					
26.	ท่านได้รับความสะดวกในการรับบริการห้องพยาบาลในช่วงที่มีการทำงานล่วงเวลา					
27.	ท่านเข้าร่วมการตรวจสอบสุขภาพประจำปีของบริษัทจัดขึ้น					
28.	ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้นเป็นประจำ					
29.	ในพื้นที่การทำงานของท่านได้รับการตรวจประเมินด้านความปลอดภัยจากหัวหน้างานเป็นประจำทุกเดือนตามที่บริษัทกำหนด					

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
นางสาวปรีชญา ต.ไชยสุวรรณ